

Masterafhandling
Master i skat
18. april 2017

Af Christian Møller

Skatteoptimering for ægtefæller som hhv. er lønmodtagere og selvstændige, med henblik på det bedste økonomiske udgangspunkt ved pensionering, med særligt fokus på Pensionsbeskatningslovens § 29 stk. 1 og 3.

The purpose of this assignment is to shed light on tax optimization for spouses, with the purpose of finding out whether there is a difference between them being employed or self-employed.

To accomplish this, various models within tax laws are applied. In addition, light will be shed on whether article 29, paragraphs 1 and 3 in “Pensionsbeskatningsloven” paves the way for additional revenue in the form of tax savings, as well as greater public benefits.

Indholdsfortegnelse

1. Problemformulering	4
1.1 Indledning	4
1.2. Disposition	4
1.3. Afgrænsning	4
1.4. Lovforkortelser	5
2. Skattesystemet	5
2.1. Fysiske personer	5
2.2. Juridiske enheder (selskab)	6
2.3. Skattepligtig indkomst.....	6
2.3.1. Kapitalindkomst.....	7
2.3.2. Aktieindkomst	8
2.4. Lønmodtager	9
2.5. Frie midler	9
3. Personlig virksomhed	9
3.1. Hvornår er man selvstændigt erhvervsdrivende.....	9
3.2. Virksomhed beskattet efter reglerne i Personskatteloven	10
3.3. Virksomhed beskattet efter reglerne i Virksomhedsskatteloven.....	10
3.4. Virksomhedsordningen	11
3.5. Regler for Personlig virksomhed der indgår i analysen.....	12
3.5.1. Driften af virksomheden.....	12
3.5.2. Medhjælpende ægtefælle	13
3.5.3. Lønftaler mellem ægtefæller.....	13
3.5.4. Ægtefælleinteressentskab	13
3.5.5. Flytning af virksomhed mellem ægtefæller	14
3.5.6. Investeringsmæssige placeringsmuligheder	14
3.5.7. PBL § 53 A.....	14
3.5.8. Skattefri virksomhedsomdannelse	15
3.5.9. Ophør samt krav til fortsættelse af virksomhedsordningen	15
3.6. Sammenfatning	16
4. Selskab.....	16
4.1. Krav om erhvervsvirksomhed.....	17
4.2. Holdingselskab.....	17
4.2.1. Driftsselskab	17
4.3. Løn/udbytte til kapitalejeren.....	17
4.3.1. Skattefri Aktieombytning	18
4.3.2. Ansættelse af ægtefælle	18

4.4. Sammenfatning af forskellene ved at drive virksomhed i personlig regi og selskabsform.....	18
5. Folkepension.....	19
5.1. Folkepensionsalderen.....	19
5.2. Folkepensionens satser	19
5.3. Folkepensionens grundbeløb	19
5.4. Folkepensionens tillæg.....	20
5.5. Opsat pension.....	20
5.6. Sammenfatning	20
6. Pensionsordninger.....	21
6.1. Skattebegünstigede pensionsordninger.....	21
6.1.1. Pensionsafkastbeskatning	21
6.1.2. Fradrags- og bortseelsesretten	22
6.1.3. Pensionsudbetalingsalderen	22
6.1.4. Aldersopsparring.....	22
6.1.5. Ratepension.....	23
6.1.6. Livsvarig livrente.....	24
6.1.6.1. Helbredsoplysninger.....	26
6.1.7. Ophørspension	27
6.1.8. Overførsel.....	28
6.1.9. Genkøb	28
7. Analyse	29
7.1. PBL § 29 stk. 1 Genkøb/tilbagekøb før opnået pensionsalder	29
7.1.2. Konklusion på problemstilling omkring PBL § 29 stk. 1.....	31
7.2. PBL § 29 stk. 3 genkøb/tilbagekøb efter opnået pensionalder.....	31
7.2.1. Konklusion på problemstilling omkring PBL § 29 stk. 3.....	35
7.2.2. Mulighed for benyttelse af deloverførsel jf. PBL § 41 stk. 1	35
7.2.3. Konklusion på problemstilling 1 spørgsmål 2.....	35
8. Sammenfatning af de fire skattemiljøer der anvendes i analysen.....	36
8.1. Frie midler	36
8.2. Pension	37
8.3. Virksomhedsordningen	38
8.4. Selskab.....	39
8.5. Omsætningshastigheden.....	39
8.6. Sammenfatning de fire skattemiljøer.....	40
9. Den optimale løsning.....	41
9.1. Forudsætninger	41
9.1.1. Agnes og Asger (Lønmodtagere) opsparing i frie midler.....	42

9.1.2. Agnes og Asger (Lønmodtagere) Opsparing i frie midler og skattebegünstigede pensionsordninger.....	42
9.1.3. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 i perioden 60 til 68 år (lønmodtagere)	43
9.1.4. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 i perioden 68 og frem (lønmodtagere).....	44
9.1.5. Anvendelse af PBL § 29 stk. 1 i perioden 30 til 68 år (lønmodtagere)	45
9.1.6. Sammenfatning (lønmodtagere)	45
9.2. Bodil og Bent (Virksomhedsordningen).....	46
9.2.1. Bodil og Bent (Virksomhedsordningen) Med indbetaling iht. 30 % ordningen	47
9.2.2. Ophørspension (selvstændigt erhvervsdrivende)	47
9.2.3. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 (selvstændigt erhvervsdrivende) Skattefri virksomhedsomdannelse.....	47
9.2.4. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 (selvstændigt erhvervsdrivende) Lønftaler mellem ægtefæller/medhjælpende ægtefælle.....	48
9.2.5. Flytning af virksomhed mellem ægtefæller (Virksomhedsordningen).....	48
9.3. Cecilie og Christoffer (Selskab) uden løn ved pension	48
9.3.1. Cecilie og Christoffer (Selskab) med løn ved pension	49
9.3.2. Cecilie og Christoffer (selskab) Med indbetaling på skattebegünstiget pensionsordning.....	49
9.3.3. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 (selskab).....	49
9.3.4. Ophørspension (selskab)	49
9.3.5. Skattefri aktieombytning.....	49
10. Konklusion	49
11. Perspektivering.....	51
Litteraturliste.....	53

1. Problemformulering

Er der forskel på, om man som ægtepar er lønmodtagere, eller erhvervsdrivende i enten personligt- eller selskabsregi, når målet gennem de muligheder man har for skatteoptimering ved brug af skattebegünstigede opsparingsformer, er den mest gunstige situation ved pensionering. Det ønskes samtidig afprøvet, om der gennem Pensionsbeskatningslovens § 29 stk. 1 og stk. 3, kan opnås besparelser både hvad angår beskatning, men også gennem større udbetalinger af sociale ydelser i form af folkepension.

1.1 Indledning

Man taler tit om, at det ikke kan betale sig at indbetale på en pensionsordning, "det bliver alligevel modregnet i din folkepension", spar hellere op i frie midler, betal dit hus af, eller spar op i din virksomhed. Mange har meget svært ved at gennemskue sammenhængen mellem på den ene side vores skattesystem, og på den anden vores pensionssystem som bl.a. omfatter Folkepensionen og de ofte, skattebegünstigede pensionsordninger mange i dag indbetaler til.

Hvis vi så krydre ligningen med en virksomhed, som enten drives i personligt regi, eller i selskabsform, samt en god portion frie midler, så bliver forvirringen total, når samtalen falder på hvordan, man har tænkt sig, at planlægge og optimere sin pensionstilværelse.

Men hvad er den optimale løsning, kan man planlægge sig frem til store skattebesparelser og måske endda offentlige ydelser i form af folkepension, som umiddelbart ikke er tiltænkt lige præcis den/de personer der har penge nok?

Har alle, høj som lav, selvstændig eller lønmodtager, gift eller enlig, samme fordele, eller giver det "danske system" dem som måske har mest, dem som er gift, dem som er fyldt 60 år med en høj løn, men ikke er gået på pension endnu, eller dem som tilfældigvis er selvstændige, de største fordele og muligheder for, at skræddersy en pensionsløsning med et meget stort provenu både i form af skattebesparelser men også offentlige ydelser?

Er hele vores pensionssystem skævt og ufleksibelt og stiller det ikke lønmodtagere, kapitalejere og selvstændigt erhvervsdrivende lige. Kan det udnyttes på en måde, som ikke er meningen, og er folkepensionen, som alle efterhånden mener, er en folkeret, gået hen og blevet en lige pensionsopsparing for alle, i stedet for det, som den vel egentlig har været ment som, nemlig et økonomisk sikkerhedsnet, som skal sikre, at ældre mennesker der forlader arbejdsmarkedet har en indtægt.

Jeg vil i det følgende ved komparative beregninger, samt analyser af forskellige opsparingsmodeller, forsøge at stille skarpt på, om der er forskel og evt. fordele ved enten som ægtefæller, at være lønmodtagere, kapitalejere eller selvstændigt erhvervsdrivende når målet er, at opnå det bedst mulige økonomiske resultat i pensionstilværelsen ved hjælp af skatteoptimering.

1.2. Disposition

Opgaven kan jf. problemformuleringen deles i 3 dele.

Indledningsvist i en teoretisk og beskrivende del i afsnit 1.-6., gennemgås og beskrives de skattemiljøer der er nævnt i problemformuleringen, og som relater sig til det, at være lønmodtager, eller erhvervsdrivende i hhv. personligt- eller selskabsregi, samt de værktøjer og optimeringsmuligheder der knytter sig til disse.

Efterfølgende i en analyserende del i afsnit 7., vil der blive stillet skarpt på Pensionsbeskatningslovens § 29 stk. 1 og 3.

Slutteligt vil der i en praktisk og analyserende del i afsnit 8.-9., på baggrund af 1. og 2. del, arbejdes med den optimale løsning for ægtefæller, som enten er lønmodtagere, eller erhvervsdrivende i personligt- eller selskabsregi.

1.3. Afgrænsning

Der afgrænses i opgaven iht. problemformuleringen således, at denne udelukkende beskæftiger sig med ægtefæller der enten er lønmodtagere, eller selvstændige der driver

erhverv i enten personligt- eller selskabsregi, som alle har positiv skattepligtig indkomst, og som er fuldt skattepligtige til Danmark. Der afgrænses yderligere for arv og generationsskifte.

1.4. Lovforkortelser

Forkortelse	Lovnavn
ABL	Aktieavancebeskatningsloven
AMBL	Arbejdsmarkedsbidragsloven
FAL	Forsikringsaftaleloven
KGL	Kursgevinstloven
KSL	Kildeskatteloven
LL	Ligningsloven
PAL	Pensionsafkastloven
PBL	Pensionsbeskatningsloven
PSL	Personskatteloven
SEL	Selskabsskatteloven
SOCP	Lov om Social Pension
SL	Statsskatteloven
VOL	Virksomhedsomdannelsesloven
VSL	Virksomhedsloven

2. Skattesystemet

Det danske skattesystem bygger både på en progressiv- og en proportional skattemodel. Den progressive model betyder i bund og grund, at skatten i princippet beregnes med en stigende skatteprocent ved stigende indkomster. Den Proportionale model betyder modsat den progressive model, at skatten beregnes med en fast skatteprocent uanset indkomstens størrelse.

Indkomst der skal beskattes, opgøres jf. SL § 4-5 efter fradrag jf. SL § 6, og følger for fysiske personer den progressive model som reguleres i PSL § 5. Skatten af indtægter for selskaber følger den proportionale model og reguleres i SEL § 17.

Nedenfor beskrives de to beskatningsformer nærmere for hhv. fysiske personer og selskaber (juridiske enheder). Beskrivelsen er dog afgrænset ifh.t. problemformuleringen¹.

2.1. Fysiske personer

Der afgrænses i denne opgave til skattepligtig indkomst jf. PSL § 1, der jf. PSL § 2 opgøres som personlig indkomst omfattende alle indtægter undtagen kapitalindkomst jf. PSL § 3 stk. 1, med fradrag af de i PSL § 3 stk. 2 nr. 1-12 fradrag, samt Kapitalindkomst jf. PSL § 4 stk. 1 nr. 1-17. Herudover indgår Aktieindkomst jf. PSL § 4 a stk. 1 nr. 1-7, også i analysen, denne indgår ikke i den skattepligtige indkomst, men beskattes særskilt.

Når skatten af fysiske personers indkomst skal gøre op, så er denne derfor todelt således, at vi på den ene side har den skattepligtige indkomst, bestående af personlig indkomst, kapitalindkomst samt ligningsmæssige fradrag, og på den anden side aktieindkomsten.

Nedenfor beskrives hvorledes hhv. den skattepligtige indkomst, herunder kapitalindkomst, med fradrag af ligningsmæssige fradrag opgøres og beskattes, samt ligeledes hvordan aktieindkomsten opgøres og beskattes. Der lægges i beskrivelsen vægt på de elementer der indgår i analysen af den optimale situation ved brug af skattebegunstigede opsparingsformer, hvorfor beskrivelsen ikke vil være udtømmende².

¹ Skatteretten 1, Jan Pedersen m.fl. Thomson Reuters, 2009, kapitel 2 og 5.

² Skatteretten 1, Jan Pedersen m.fl. Thomson Reuters, 2009, kapitel 5.

2.2. Juridiske enheder (selskab)

Et selskab omfattet af reglerne i Selskabsskatteoven kaldes også en juridisk enhed, indkomstkatten for et selskab følger den proportionale model og ligger på 22 % jf. SEL § 17 stk. 1.

I denne opgave vil den juridiske enhed, altså et selskab, være ejet af en fysisk person. Jf. ABL § 23 stk. 5, så er selskaber skattepligtige efter lagerprincippet, for skattepligtige porteføljeaktier, som vil være af den type aktier og investeringsbeviser der anvendes i afsnit 9.

2.3. Skattepligtig indkomst

Som nævnt ovenfor så indgår der tre overordnede elementer når den skattepligtige indkomst skal gøres op, nemlig, personlig indkomst, kapitalindkomst og ligningsmæssige fradrag. Der er i denne forbindelse afgrænset for Der afgrænses for CFC beskatning.

Den personlige indkomst opgøres efter de nævnte regler i PSL § 3 stk. 1 og 2 nr. 1-12.

Det som der i denne opgave skal fokuseres på, ved denne opgørelse over indtægter jf. PSL § 3 stk. 1 er, lønindtægt, overskud af virksomhed samt indtægt efter reglerne om medhjælpende ægtefælle. Herudover omfatter opgaven også udvalgte fradrag i den personlige indkomst efter PSL § 3 stk. 2 nr. 3 (fradrag for pensionsindbetalinger³) og nr. 7 (arbejdsmarkedsbidrag).

Til den personlige indkomst tillægges kapitalindkomsten, som opgøres efter reglerne i PSL § 4. Kapitalindkomsten er det samlede nettobeløb af de i PSL § 4 stk. 1 nr. 1-17 nævnte punkter. Der vil i denne opgave indgå følgende punkter under kapitalindkomsten jf. PSL § 4 nr. 1 (renteindtægter), nr. 3 (kapitalafkast af selvstændig virksomhed) og nr. 13 (afkast efter Pensionsbeskatningslovens § 53 A stk. 3).

Slutteligt fratrækkes ligningsmæssige fradrag opgørelsen over den skattepligtige indkomst. Kort beskrevet findes adgangen til det ligningsmæssige fradrag i Statskattelovens § 6, men derudover reguleres disse særligt i Ligningsloven⁴ Jeg vil i denne opgave ikke komme nærmere ind på disse, da de ikke får relevans i analysen.

Beregningen af den skattepligtige indkomst kan derfor opstilles som følgende:

$$\begin{aligned} & \text{Personlig indkomst} \\ +/\div & \text{ Kapitalindkomst} \\ \div & \text{ Ligningsmæssige fradrag} \\ = & \text{ Skattepligtig indkomst}^5 \end{aligned}$$

Som nævnt benytter Danmark for fysiske personer en progressiv skattemodel jf. PSL § 5. Satserne for modellen samt behandling af fradrag reguleres PSL § 5 findes i PSL §§ 6, 7, 7 a, 8, 8 a, 8 b, 8 c, 9, 10 og 11.

Nedenfor opremses en oversigt over de satser og beløbsgrænser der benyttes til analysen. Der afgrænses for udligningsskat og beskæftigelsesfradrag.

Gennemsnitlig kommuneskatteprocent	24,9 pct.
Gennemsnitlig kirkeskatteprocent	0,7 pct.
Sundhedsbidrag	2 pct.
Bundskat	10,08 pct.
Topskat	15 pct.
Skatteloft, personlig indkomst	51,95 pct.

³ Beskrives i afsnit 6. Pensionsordninger.

⁴ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.A.2.2.3.

⁵ Skatteministeriets hjemmeside "skatteberegning".

Skatteloft, positiv nettokapitalindkomst	42 pct.
Arbejdsmarkedsbidrag	8 pct.
Aktieindkomstskat (under/over progressionsgrænsen)	27/42 pct.
Personfradrag	45.000 kr.
Topskattegrænse	479.600 kr.
Bundfradrag i positiv nettokapitalindkomst i topskattegrundlag	42.800 kr.
Progressionsgrænse for aktieindkomstskat ⁶	51.700 kr.

2.3.1. Kapitalindkomst⁷

Kapitalindkomst omfatter bl.a. afkast/renter og avancer fra obligationer, akkumulerende investeringsforeninger samt obligationsbaserede investeringsforeninger med minimumsbeskatning jf. PSL § 4.

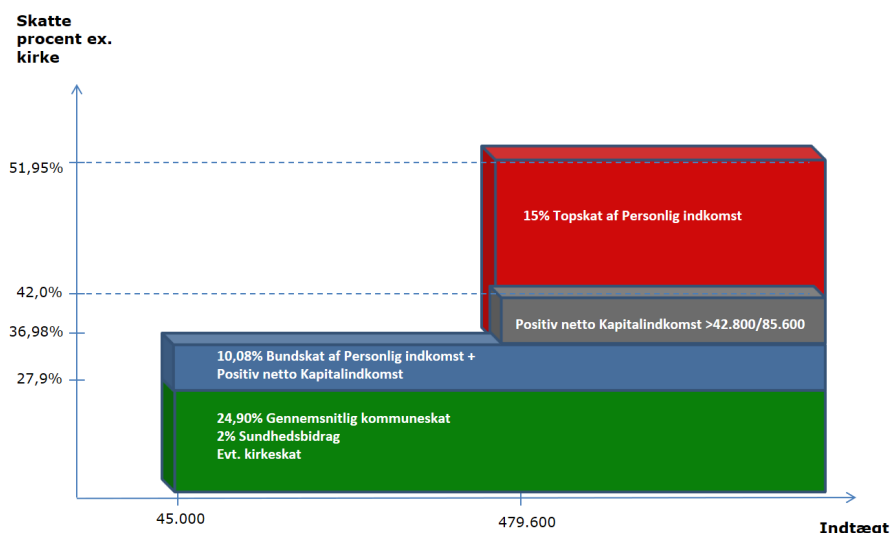
Der afgrænses for obligationer der er erhvervet inden den 27. januar 2010.

Kapitalindkomst indgår i den skattepligtige indkomst, efter at denne er tillagt eller fradraget den personlige indkomst, og reguleres i PSL § 7 stk. 1 – 13.

Der fokuseres i opgaven på udvalgte §§.

Jf. PSL § 7 stk. 1, så har personer et bundfradrag på 40.000 kr. (2010) for positiv netto kapitalindkomst, som ikke indgår i beregningen af topskat jf. PSL § 5 stk. 2 og som overstiger bundfradraget i PSL § 7 stk. 2 på 448.200 kr. (2010). Hvis den ene ægtefælles nettokapitalindkomst er lavere end bundfradraget på 40.000 kr. (2010), så forhøjes den anden ægtefælles bundfradrag med forskellen. Omvendt er den ene ægtefælles nettokapitalindkomst negativ, så modregnes dette i den anden ægtefælles eventuelle positive kapitalindkomst jf. PSL § 7 stk. 5. Der beregnes jf. PSL § 7 stk. 4, 15 % skat af den positive nettokapitalindkomst der samlet overstiger 2 x bundfradrag for ægtefæller, dog under forudsætning af, at bundfradraget i PSL stk. 2 overstiges (topskattegrænsen). Såfremt kapitalindkomsten overstiger bundfradragene og såfremt én af ægtefællernes indkomst overstiger bundfradraget i PSL § 7 stk. 2, så beskattes dette hos denne ægtefælle jf. PSL § 7 stk. 8. Der er dog jf. PSL § 19 stk. 2 et skråt skatteloft på 42 % for den del af kapitalindkomsten der beskattes med topskat efter PSL § 7 stk. 4.

Den progressive model jf. PSL § 5, kan illustreres således:

⁶ Skat's hjemmeside "satser".

⁷ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen m.fl., DJØF, 2015 s 173.

2.3.2. Aktieindkomst⁸

Når vi taler om aktieindkomst for fysiske personer, så skildres der mellem aktier der er optaget på en reguleret marked og aktier der ikke er optaget på et reguleret marked⁹, med andre ord børsnoterede- og unoterede aktier. Omfattet af aktieindkomst jf. ABL, er blandt andet også udbyttebetalende aktiebaserede investeringsforeninger med minimumsbeskatning jf. ABL § 21. Ved minimumsbeskatning menes at det pågældende selskab udsteder omsættelige beviser for deltagerens indskud, og som har valgt, at foreningens indkomst beskattes hos deltagerne, dette jf. LL § 16 C stk. 1. Det vil sige, at deltageren beskattes, som om denne havde foretaget investeringen selv, hvorved der skelnes mellem aktie- og kapitalindkomst.¹⁰ Jf. ABL §§ 21 og 22.

Når vi kigger på, hvad der skal medregnes til den skattepligtige indkomst jf. PSL § 4 a, så gælder det aktieudbytte, aktieavance der optræder i forbindelse med salg, samt aktietab der ligeledes kan opstå i forbindelse med salg af aktier.

For selvstændige som driver erhvervsmæssig virksomhed i selskabsform og som udøver en bestemmende indflydelse jf. LL § 1 og § 2 stk.1 nr. 1, så gælder der, at aktieavance samt udbytte fra et sådan selskab, medregnes den skattepligtige indkomst jf. LL §§ 16 A og 16 B. Gevinster og udbytter medregnes den skattepligtige indkomst jf. ABL § 12. For fysiske personer så gælder der jf. PSL § 4 a stk. 1 nr. 4, at aktieindkomst omfatter den samlede gevinst samt tab på aktier omfattet ABL §§ 12-14, samt udbytte efter LL § 16 A, og afståelses summe jf. LL § 16 B. Der gælder dog særlige regler for tab på aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked, disse beskrives nedenfor.

I tilfælde af tab som stammer fra aktier der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, så medregnes disse den skattepligtige indkomst jf. ABL § 13 stk. 1. Såfremt der efter evt. modregning af øvrige gevinster og udbytter fra aktier optaget til handel, på både et reguleret-, og ikke reguleret marked jf. PSL § 4 a stk. 1 nr. 4, så skal tabet modregnes i en ægtefælles positive aktieindkomst. Såfremt der hos ægtefællen ikke er en aktieindkomst, at modregne i, så kan tabet omregnet til fradragsværdi efter de nævnte procentsatser reguleret ud fra de nævnte grundbeløb jf. PSL § 8 a stk. 1 og 2, modregnes i den skattepligtiges slutskat, og slutteligt hvis der ingen skat er, at modregne i her, så kan dette modregnes i ægtefællens slutskat. Jf. PSL § 8 a stk. 6.

For aktier optaget til handel på et reguleret marked, så gælder det ligeledes, at gevinster og tab medregnes den skattepligtige indkomst jf. § 12 og, at aktieindkomsten omfatter den samlede gevinst og tab jf. PSL § 4 a stk. 1 nr. 4. Der er dog den forskel i forhold til ovenstående, at et tab på aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked, ikke kan modregnes i en gevinst stammende fra et udbytte jf. LL § 16 B stk. 1. fra aktier der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, dette jf. ABL § 13 A stk. 1. Et sådan tab kan jf. ABL § 13 A stk. 2 fremføres til modregning i følgende års udbytter og gevinster. Dog gælder det jf. PSL § 8 a stk. 6, at såfremt en evt. ægtefælle måtte have positiv aktieindkomst, så skal den del af tabet, der kan indeholdes i dette modregnes her.

Gevinster og tab på aktier omfattet af ABL § 12, § 13 og § 13 A, opgøres efter realisationsprincippet jf. ABL § 23 stk. 1. Det vil sige, når aktien afstås. Er der erhvervet flere aktier med samme rettigheder i samme selskab, så er det de aktier der først er anskaffet der afstås først jf. ABL § 5 stk. 1. Kursen ved afståelse beregnes, som en gennemsnitskurs for alle aktierne i samme selskab, såfremt disse er anskaffet på forskellige tidspunkter, jf. ABL § 24 stk. 1 og § 26.

⁸ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen m.fl., DJØF, 2015 s 177.

⁹ Lov om værdipapirhandel m.v. §16 stk. 1.

¹⁰ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.D.1.1.10.8.1.

Det vil altså sige, at udbytter og gevinster beskattes som aktieindkomst således, at aktieindkomst der ikke overstiger et grundbeløb på 51.700 kr.¹¹ beskattes med 27 % jf. PSL § 8 a stk. 1. og aktieindkomst derudover beskattes med 42 % jf. PSL § 8 a stk. 2.

Jf. ABL § 8 a stk. 4, så er ægtefæller sambeskattet således, at uudnyttet bundfradrag kan overføres mellem ægtefæller. Det samme gælder tab som beskrevet ovenfor.

2.4. Lønmodtager

Af LL § 9 stk. 4, fremgår det, at alle kontante vederlag i et ansættelsesforhold er skattepligtig indkomst for modtageren og beskattet som ovenfor beskrevet. Dog indgår pensionsindbetalinger foretaget via arbejdsgiver ikke jf. PBL § 19. Dette behandles yderligere i afsnit 6.1.2.

2.5. Frie midler

Når ordet "frie midler" benyttes i opgaven, så betyder det midler der for fysiske personer allerede er indkomstbeskattet jf. PSL § 3, § 4 og § 4 a.

I denne opgave vil frie midler indgå som en opsparing, der skal investeres på lige fod med de investeringer der foretages, hvis pengene er blevet i et andet skattemiljø, som for eksempel virksomhedsordningen, et selskab eller er blevet indbetalt på en skattebegünstiget pensionsordning.

Når penge som er frie midler investeres, så kan det skattepligtige afkast af investeringen deles op to typer beskatningsformer, nemlig aktieindkomst og kapitalindkomst jf. PSL §§ 4 og 4 a.

3. Personlig virksomhed

Som selvstændig erhvervsdrivende har man mulighed for, at anvende to opgørelsesmetoder når du driver virksomhed i personligt regi.

1. Virksomhed beskattet efter reglerne i Personskatteloven (PSL).
2. Virksomhed beskattet efter reglerne i Virksomhedsskatteloven (VSL).

I min beskrivelse af den selvstændig erhvervsdrivendes muligheder for anvendelse af ovenstående opgørelsesmetoder, er det en forudsætning at denne, skattemæssigt er kvalificeret som selvstændigt erhvervsdrivende¹². Det vil overordnet sige, at der for egen regning og risiko udøves en virksomhed af økonomisk karakter med det formål, at opnå et overskud¹³

Da der i afgrænsningen af opgaven udelukkende tages udgangspunkt i et positivt resultat af den personlige virksomhed, vil mulighederne og reglerne for udnyttelse og evt. fremførsel af tab i hhv. den skattepligtige indkomst jf. PSL 13 stk. 1 og 2, og underskud i den personlige indkomst jf. PSL § 13 stk. 3 og 4, ikke blive beskrevet.

3.1. Hvornår er man selvstændigt erhvervsdrivende

For overhovedet at kunne anvende ovenstående regler, og opnå de rettigheder der gælder for selvstændige der driver personligt virksomhed, så er det nødvendigt, at få slået fast om man i skatteretligt øjemed betragtes som selvstændigt erhvervsdrivende. Man sondre i denne forbindelse mellem det at være "selvstændig erhvervsdrivende", "lønmodtager", hobby eller anden ikke erhvervmæssig virksomhed" eller at være i personligt arbejde uden for tjenesteforhold, som efter praksis anses som "honorarmodtager".¹⁴ Der er udover meget praksis på området, udstedt CIR nr. 129 af 4/7 1994 hvor der afgrænses mellem de forskellige typer af indtægt. Ud fra praksis samt nævnte cirkulære kan udledes, at kendetegnet ved en selvstændig erhvervsdrivende er, at der for egen regning og risiko

¹¹ SKAT's hjemmeside "satser"

¹² SKAT's juridiske vejledning, afsnit C.C.1.2.1 og CIR nr. 129 af 4. Juli 1994.

¹³ CIR nr. 129 af 4. Juli 1994.

¹⁴ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen m.fl., DJØF, 2015 s 250.

udøves en virksomhed af økonomisk karakter med det formål, at opnå et overskud. Samtidig fokuseres der også på regelmæssighed, omfang af virksomheden, samt perioden denne drives over, når det skal slås fast om der er tale om selvstændig erhvervsvirksomhed.¹⁵ Se bl.a. SKM 2003.6. VLR, (vedr. beskeden beskæftigelse og omsætning samt negativt resultat, ingen budgetter og markedsføring). Det er for denne opgave vigtigt at slå fast, at ejendomsudlejning som hovedregel anses for, at være selvstændig erhvervsvirksomhed¹⁶ se bl.a. TfS 1987, 107 DEP, hvor selv udlejning af en andel af et enfamiliehus anses som værende selvstændig erhvervsvirksomhed.

3.2. Virksomhed beskattet efter reglerne i Personskatteloven

En selvstændig erhvervsdrivenes indtægter og udgifter reguleres som udgangspunkt efter Statsskatteloven. SL § 4 regulerer hvad der medregnes til den skattepligtige indkomst¹⁷, og § 6 stk. 1 litra a, regulerer hvad der bliver at fradrage, ved beregning af den skattepligtige indkomst.

Af Personskattelovens § 3 stk. 2 præciseres, hvad der kan fradrages ved opgørelsen af den personlige indkomst¹⁸. Fradrag der ikke nævnes i PSL § 3 stk. 2, fratrækkes i kapitalindkomsten eller som ligningsmæssige fradrag jf. LL, jeg vil i opgaven ikke komme nærmere ind på de ligningsmæssige fradrag, da disse ikke har relevans for analysen. Indtægter som ikke nævnes i PSL § 4 som regulerer hvad der medregnes i beregningsgrundlaget for kapitalindkomsten og som derfor ikke er kapitalindkomst, er jf. PSL § 3 stk. 1 personlig indkomst. Det fremgår derfor, at finansielle udgifter, som renteudgifter mv. samt fradragsberettigede tab efter kursgevinstloven ikke kan fratrækkes i den personlige indkomst, selv om de i øvrigt måtte have driftsomkostningskarakter. Disse udgifter fradrages udelukkende i opgørelsen af nettokapitalindkomsten jf. PSL § 4.¹⁹

Der gælder ved anvendelsen af denne metode for den selvstændigt erhvervsdrivende, at hele overskuddet bestående af alle indtægter jf. PSL § 3 stk. 1 fradraget, alle udgifter jf. PSL § 3 stk. 2 vil skulle beskattes som personlig indkomst i selve indkomståret, efter reglerne og satserne beskrevet i afsnit 2. Disse indtægter er derfor underlagt progressiv beskatning.

3.3. Virksomhed beskattet efter reglerne i Virksomhedsskatteloven²⁰

Der blev i forbindelse med skattereformen i 1987 etableret en særlig virksomhedsordning, som giver selvstændigt erhvervsdrivende adgang til, at anvende reglerne i Virksomhedsskatteloven i stedet for reglerne i Personskatteloven.

Der er for den selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for, at anvende to modeller for personligt drevet virksomhed under netop Virksomhedsskatteloven:

1. Virksomhedsordningen jf. VSL § 1.
2. Kapitalafkastordningen jf. VSL § 22a. (der afgrænses for denne model, hvorfor den ikke beskrives).

¹⁵ Skatteretten 2, Jan Pedersen m.fl. Karnov, 6. Udgave/1. oplag s. 32-33, SKAT's Juridiske vejledning, kapitel C.C.1.1.1.

¹⁶ SKAT's Juridiske vejledning, kapitel C.C.1.1.1.

¹⁷ Personskattelovens § 1.

¹⁸ Personskattelovens § 2.

¹⁹ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen m.fl. DJØF, 2013, s. 185.

²⁰ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen m.fl. DJØF, 2013, s. 185-190 samt Virksomhedsskattelovens §§ 1-22b.

3.4. Virksomhedsordningen²¹

Indkomsten ved anvendelse af Virksomhedsordningen jf. VSL § 1, deles rent skattemæssigt op i to således, at der sondres mellem indkomst der kommer fra afkastet af den investerede kapital og overskud der kommer fra den øvrige indtægt. Det vil sige, at afkastet af den investerede kapital opgøres efter VSL §§ 7-9 og beskattes som kapitalindkomst jf. PSL § 4 stk. 1 nr. 3, hvorved der spares minimum 8 % da der jf. PSL § 4 ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af kapitalindkomst. Det øvrige overskud opgøres og medregnes til den personlige indkomst jf. VSL § 10 og beskattes som personlig indkomst jf. PSL § 3 stk. 1. Ved opgørelsen af virksomhedens skattepligtige indkomst anvendes skattelovgivningens almindelige regler, det vil sige, at der i modsætning til, hvis den selvstændige anvender personskatteloven, er fuldt fradrag for de finansielle udgifter der vedrører virksomheden jf. VSL § 6 stk. 1 og 2. Det vil sige, at dette medfører, at fradraget sker med virkning for opgørelsen af din personlige indkomst.²²

Reglerne i virksomhedsordningen giver udover det, at kunne fratække finansielle udgifter i virksomhedens indkomst også den selvstændige, et godt udgangspunkt når vi taler skatteoptimering, da der ved anvendelsen af denne ordning er, mulighed for, at lade en del eller hele overskuddet stå i virksomheden på det som kaldes konto for opsparet overskud. Dette foregår med en foreløbig beskatning, som er den samme som selskabsskatten (pt. 22 %) jf. VSL § 10 stk. 2. og SEL § 17 stk. 1. Det vil altså sige, at der i virksomhedsordningen vil være en proportional beskatning af overskuddet. Det er nemlig kun det som hæves i virksomheden der medregnes til den selvstændiges personlige indkomst jf. PSL § 3 stk. 1 og i den forbindelse vil denne indtægt /hævning være underlagt progressiv beskatning. Herudover er det også muligt, at hensætte et beløb til senere faktisk hævning, som betyder, at man egentlig lader pengene beskattes i det pågældende år, men hæver dem senere, dette giver mening, hvis der f.eks. et år kun er behov for, at trække et beløb ud der er mindre end det beløb, som der svares bundskat af.

Disse regler gør det muligt, at ujævne de forskellige indkomstår således, at der selv ved svingende indkomster, kan opnås en jævn beskatning i henhold til de progressive skattesatser, der er beskrevet i afsnit 2.3. Hævningen bliver nemlig beskattet i det år denne foretages, dog med undtagelse af beløb hensat til senere faktisk hævning da dette er beskattet. Det at anvende Virksomhedsordningen giver også en mulighed for, ved for eksempel pensionering, at udbetale det opsparede overskud til en lavere skat på dette tidspunkt, under den forudsætning, at der i et eller andet omfang stadig drives erhvervs-mæssig virksomhed, som beskrevet i afsnit 3.1.

En anden fordel ved at anvende Virksomhedsordningen er, at den selvstændige kan reducere skatten af afkastet til de før nævnte 22 %, som opnås af de midler der spares op i virksomheden, jf. VSL § 10 stk. 2. Der gælder for virksomhedsordningen ligesom det, at drive virksomhed i selskabsform se afsnit 4., at afkastet lagerbeskattes.

I forhold til om hvorvidt virksomhedsordningen ønskes anvendt for det pågældende indkomstår, så foretages dette valg ved indgivelsen af selvangivelsen jf. PSL § 2 stk. 2.

Indtræden i ordningen sker ved, at den selvstændige indskyder erhvervs-mæssige aktiver og gæld i virksomhedsordningen, dette foregår regnskabsteknisk på det som kaldes Indskudskontoen. Indskudskontoen udgør den samlede nettoværdi af indskudte aktiver og passiver på indskudstidspunktet.

Det er ved anvendelse af virksomhedsordningen et krav, at der udarbejdes et selvstændigt regnskab for virksomheden der opfylder bogføringslovens krav jf. VSL § 2. Det er yderligere et krav, at der regnskabsmæssigt sker en opdeling af den skattepligtiges samlede økonomi i virksomhedsordningen og i privatøkonomien.

²¹ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen m.fl. DJØF, 2013, s. 216-240.

²² Skatteretten 2, Jan Pedersen m.fl. Karnov, 6. Udgave/1. oplag s. 30.

Overførsel af værdier fra virksomheden til den selvstændige anses for foretaget i en bestemt rækkefølge, denne kaldes hæverækkefølgen jf. VSL § 5 stk. 1 nr. 1-5. Dette sikre beskatning af de midler der overføres fra virksomhedsøkonomien til privatøkonomien, dog lempes indkomstkatten med virksomhedsskatten for det pågældende år, hvor overskuddet stammer fra, jf. VSL § 10 stk. 3, dette reguleres på konto for opsparet overskud og foregår efter FIFO princippet, jf. VSL § 10 stk. 5. Hævning fra indskudskontoen er skattefri.

Uden for hæverækkefølgen står mellemregningskontoen, denne kan bruges til at lade kontante beløb der overføres mellem privatøkonomien og virksomhedsøkonomien bogføre u-forrentet, og kan altså hæves når det ønskes uden om hæverækkefølgen jf. VSL § 4 a stk. 1.

3.5. Regler for Personlig virksomhed der indgår i analysen

Når der drives personlig virksomhed knytter der sig både nogle fællesregler samt særregler til det, at drive personlig virksomhed efter Personskatteloven eller Virksomhedsskatteloven. Nedenfor beskrives de regler der indgår i den i afsnit 9. af, i hvilket skattemiljø (Virksomhedsordningen, Selskab, Pension, eller Frie midler) ægtefællerne bør spare deres overskudslikviditet op, samt i hvilket skattemiljø virksomheden skal drives (personligt drevet enten jf. PSL eller VSL, eller igen på den anden side i et selskab) for, at opnå den optimale skattemæssige situation ved pension.

3.5.1. Driften af virksomheden

Det er i et skattemæssigt henseende den ægtefælle der i overvejende grad må antages, at drive virksomheden der skal beskattes af overskuddet af virksomheden jf. Kildeskattelovens § 25 A, dette gælder uanset om virksomheden beskattes efter reglerne i Personskatteloven eller Virksomhedsskatteloven. I forhold til virksomhedsordningen, så gælder det samme vedr. hævning fra konto for opsparet overskud. Se TFS 1989, 103 DEP. Det er altså den ægtefælle, som i overvejende grad driver virksomheden som også bliver beskattet når der hæves på konto for opsparet overskud, dette på trods af, at det sagtens kunne have været overskud der er opsparet i et år hvor det var den anden ægtefælle der drev virksomheden. Det vil altså sige, at det er ægtefællen der fremadrettet driver virksomheden som succedere i hele virksomhedsordningen, herunder indskudskonto, mellemregningskonto, konto for opsparet overskud og hensættelser til senere faktisk hævning²³.

I forhold til kapitalafkastet, som beskrevet ovenfor, og som kun gælder virksomhedsordningen, er det dog den ægtefælle der ejer virksomheden, som beskattes heraf. Jf. KSL § 25 A stk. 2.

Dette betyder, at det er muligt, at flytte driften af virksomheden og derved virksomhedsordningen mellem ægtefæller således, at der kan planlægges en skattebesparelse på 15 %, hvis og såfremt den ægtefælle der før flytningen af driften, måtte blive beskattet, med en marginalskat på 51,95 % i året for hævningen mod en skattesats hos ægtefællen på 36,98 % i samme år²⁴. Dette kræver som sagt, at der for det pågældende år, og årene frem, hvor det ønskes, at indkomsten skal beskattes hos den ægtefælle med den laveste indkomst rent faktisk også er den ægtefælle, som driver virksomheden jf. KSL § 25 A stk. 1. Det som dog kan konstateres er, at det kan være forholdsvis let, at flytte driften, hvis der for eksempel er tale om en passiv virksomhed i form af udlejning, da arbejdet forbundet med dette ofte er overkommeligt og egentlig kan administreres af hvilken ægtefælle det skal være. Der kan i samme forbindelse også være mulighed for en evt. flytning af ½ delen af driften, som man dog skal være meget påpasselig med, da det er den ægtefælle der i overvejende grad driver virksomheden der beskattes af hævningerne. Dette var dog tilfældet i TfS 2000, 81 VLD (Frisørsalonen) hvor Landsretten fastslog, at overskuddet skulle

²³ SKAT's juridiske vejledning kapitel C.C.5.2.4.2.

²⁴ Der henvises til afsnit 2.3.

deles ligeligt mellem to ægtefæller, da de delte virksomhedens administrative opgaver og traf beslutninger i fællesskab. Herudover hæftede de begge for virksomhedens gæld.

3.5.2. Medhjælpende ægtefælle

Det er jf. KSL § 25 A stk. 3 muligt, at op til 50 %, dog højst 230.600 kr. af virksomhedens overskud, kan overføres til beskatning hos den anden ægtefælle, som herved beskattes i dennes personlige indkomst, jf. VSL § 12. Det kræves dog, at denne i et væsentligt omfang har deltaget i driften af virksomheden, se Tfs 1986, 301 (lægepraksis), hvor en selvstændig fik medhold i et overført beløb til medhjælpende ægtefælle, på baggrund af en ikke uvæsentlig arbejdsindsats i virksomheden²⁵. Dette gør det muligt, som ovenfor beskrevet i afsnit 3.5.5., at opnå en besparelse på 15 %, såfremt samme forudsætninger som ovenfor, om indtægt hos ægtefællerne er opfyldt.

3.5.3. Lønftaler mellem ægtefæller

Med samme optimering i sigtet, i forhold til, at udnytte evt. uudnyttet bundgrænse for bundskat som ovenfor beskrevet, er det også muligt jf. KSL § 25 A stk. 7, at lave en lønftale med en ægtefælle, der på samme måde, som ovenfor beskrevet deltager i driften af virksomheden²⁶. Dette kan både benyttes i den ovenfor beskrevne optimeringssituation, men også i forhold til optimering i henhold til Pensionsbeskatningslovens § 29 stk. 3, som beskrives nærmere i afsnit 7.2.

Det som er meget vigtigt når der jf. KSL § 25 A stk. 7 etableres en lønftale mellem to ægtefæller i enten den ene eller begges erhvervsvirksomhed er, at der holdes et skarpt øje på, i hvor stor grad den efter KSL § 25 A stk. 7 lønnede ægtefælle, deltager i driften, da en lighed vil betyde, at overskuddet skal deles mellem ægtefællerne se Tfs 2000, 81 VLD (Frisørsalonnen), hvor virksomhedsordningen deles mellem ægtefællerne. En anden situation, kan være, at der opstår en overvægt i deltagelsesgraden jf. KSL § 25 A stk. 1, det vil betyde, at den lønnede ægtefælle i stedet overtager virksomhedsordningen og derfor ikke anses som lønnet, men i stedet for den som iht. VSL § 25 A stk. 1., skal beskattes som overskud af personlig virksomhed i stedet for løn. Dette har betydning for hvordan overskuddet skal fordeles på ægtefællerne og får derfor stor betydning i forhold til optimeringsplanlægningen.

3.5.4. Ægtefælleinteressentskab

En tredje mulighed for mere frit, at kunne fordele virksomhedens overskud mellem ægtefællerne er, at oprette en I/S kontrakt mellem disse. Ovennævnte regler omkring deltagelsesgraden i driften skal i høj grad stadig følges, men dog ikke helt så nøje. Der nævnes under dette regelsæt, at deltagelsen skal være i væsentligt og ligeligt omfang og behøver derfor ikke, at være nøjagtigt den samme. Herudover skal begge ægtefæller i samme omfang hæfte for virksomhedens forpligtelser, fordelingen af virksomhedens overskud skal kunne begrundes sagligt i virksomhedens drift, der må ikke være indgået en lønftale med den ene ægtefælle i hele eller dele af året, og slutteligt skal SKAT være anmodet om ægtefællernes ønske om fri fordeling af overskuddet.²⁷ Dette gør det muligt for ægtefællerne at have hver deres virksomhedsordning.

Som en sammenfatning af ovenstående 3 modeller for lønning/overskudsdeling med en ægtefælle, så må det siges, at alle modellerne kræver en vis arbejdsindsats i virksomheden for, at kunne retfærdiggøre en indtægt hos ægtefællen herfra. Det er derfor også interessant, at kigge på hvilken type virksomhed der drives, da for eksempel en udlejningsejendom ikke nødvendigvis kræver en lige så stor arbejdsindsats som for eksempel

²⁵ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.C.5.2.4.3.

²⁶ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.C.5.2.4.3.

²⁷ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.A.8.4.2.

en lægepraksis for, at opnå et vist overskud. Samtidig så vil det i en skatteeoptimeringssituation også være meget relevant for valget, at kigge på de løbende indtægter hos de pågældende ægtefæller, specielt når pensionsalderen indtræder, som også er udgangspunktet for denne opgave. Der kan altså ikke, uden en konkret vurdering af de selvstændiges pågældende situation konkluderes på om det er den ene, anden eller tredje model der vil være at foretrække.

3.5.5. Flytning af virksomhed mellem ægtefæller

Jf. KSL § 26 A stk. 4 så er det muligt, at overdrage en virksomhed fra en ægtefælle til en anden, hvis overdrageren ved udgangen af indkomståret forud for overdragelsen anvender virksomhedsordningen, så kan den modtagende ægtefælle indtræde i overdragerens virksomhedsordning og vælge om denne vil overtage indestående på konto for opsparet overskud, indskudskontoen samt mellemregningskontoen. Dette skal ske ved udløbet af indkomståret forud for overtagelsen, såfremt overdragelsen finder sted dagen efter dette indkomstårs udløb²⁸. Det er dog vigtigt, at driften følger med, ellers vil det ikke have nogen effekt jf. KSL § 25 A stk. 1. Det vil dog betyde noget i forhold til ejerskabet/rådigheden over virksomheden jf. ægteskabslovgivningen, der som beskrevet ovenfor har betydning i forhold til beskatningen af kapitalafkastet jf. KSL § 25 A stk. 2 og KSL § 24 A, men også i tilfælde af skilsmisse og dødsfald. Der er dog afgrænset for dette i opgaven.

3.5.6. Investeringsmæssige placeringsmuligheder

Der er ved anvendelsen af virksomhedsskatteordningen og det overskud der heri er opsparet visse begrænsninger i placeringsmulighederne, når det kommer til investering. En væsentlig årsag til dette er muligheden for, at opnå fuldt fradrag for renteudgifter i de indtægter der ligger i ordningen, eller i anden personlig indkomst hos enten den selvstændige eller dennes ægtefælle hvis resultatet af virksomheden viser sig at være negativt. Det vil sige, at man ville kunne etablere et lån i virksomheden, få fuldt fradrag for renteudgifterne og i virksomheden investere summen af lånet i værdipapirer der beskattes ved realisation efter aktieavancebeskatningslovens § 12. Det vil sige, at i det år hvor værdipapirerne afstås, så udtræder den selvstændige af virksomhedsordningen, og værdipapirerne beskattes derved efter Personskattelovens § 4 a, som betyder, at der betales mellem 27 og 42 % se afsnit 2.3.2. i skat af gevinsten frem for en indkomstbeskatning, hvor der både betales arbejdsmarkedsbidrag på 8 % samt indkomstskat på op til 51,95 % se afsnit 2.3. Dette giver groft sagt både en besparelse i form af fuldt fradrag for renteudgiften, samt en besparelse i forskelle mellem aktieavancebeskatningen og indkomstskatten. Derfor er der i VSL § 1 stk. 2 reguleret for hvilke værdipapirer der kan ligge i virksomhedsordningen. Fælles for de værdipapirer der tillades i ordningen er, at disse er lagerbeskattede, hvorved ovenstående spekulationsmuligheder elimineres. Dette kan gøre muligheden for et afkast på linje med hvad der kan opnås i andre opsparings miljøer sværere at opnå. Der er dog mulighed for, at opnå samme placeringsmuligheder i aktier der er optaget til handel på et reguleret marked. Dette kan opnås ved, at foretage investeringen gennem en såkaldt § 53 A ordning.

3.5.7. PBL § 53 A

En pensionsordning jf. PBL § 53 A er en pensionsordning der ikke opfylder Kap 1 i Pensionsbeskatningsloven. Der er ikke fradrag eller bortseelsesret for indbetalingerne jf. PBL § 53 A stk. 2. Afkastet lagerbeskattes og medregnes ejerens skattepligtige indkomst Jf. PBL § 53 A stk. 3. Indkomsten beskattes som kapitalindkomst jf. PSL § 4 nr. 13.

Der er i bindende svar SKM2011.849.SR, samt kendelse fra Landsskatteretten SKM2011.701.LSR, overfor et pensionselskab bekræftet, at en placering af midler opsparet i Virksomhedsordningen i værdipapirer der ikke er omfattet af VSL § 1 stk. 2, ikke anses for

²⁸ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.C.5..2.4.4.

værende en hæving. Hvorfor det er muligt, gennem placering af midler på et pensionselskabs markedsrenteprodukter²⁹, at opnå et afkast der alt andet lige, vil være på linje med hvad der kan opnås i de øvrige skattemiljøer.

3.5.8. Skattefri virksomhedsomdannelse

Et andet redskab, til at nå den optimale situation for en selvstændig erhvervsdrive, kan være at omdanne den personlige virksomhed til et selskab. Dette foregår efter reglerne i Virksomhedsomdannelsesloven. I denne opgave afgrænses dette emne til kun at omhandle skattefri virksomhedsomdannelse.

Omdannelsen sker efter reglerne i VOL § 2 stk. 1 nr. 1-8³⁰. Det vil bl.a. sige, at alle aktiver og passiver i virksomheden skal overdrages til selskabet jf. VOL § 2 stk. 1 nr. 2. Se også SKM2006.384.VLR, hvor alle aktiver i form af kontanter og obligationer skulle indgå i virksomhedsomdannelsen.

Når virksomheden har flere ejere, så er det et krav at alle ejerne anvender reglerne i VOL, har anvendt samme regnskabsperiode, og vederlægges i forhold til deres andele i den personligt ejede virksomhed jf. VOL § 2 stk. 2.

Resultatet af den skattefrie virksomhedsomdannelse bliver, at der ikke ”sker beskatning af omdanneren i forbindelse med omdannelsen. Selskabet succederer i omdannerens skattemæssige stilling med hensyn til anskaffelsestidspunkt, anskaffelsehensigt og anskaffelsessum/nedskreven værdi. Og den avance som omdanneren ikke skal beskattes af ved stiftelsen, fragår i den skattemæssige anskaffelsessum for aktierne/anparterne.”³¹

Reglerne for skattefri virksomhedsomdannelse omfatter også selvstændig virksomhed drevet efter reglerne i Personskatteloven.

Ved en skattefri virksomhedsomdannelse opnås derfor en udskydelse af beskatningen for de indskudte aktiver, som først beskattes når disse afstås.

3.5.9. Ophør samt krav til fortsættelse af virksomhedsordningen

Hvis den selvstændig erhvervsdrivende der driver personlig virksomhed efter Virksomhedsskattelovens regler afstår eller ophører med at drive selvstændig erhvervsvirksomhed, så medregnes indestående på konto for opsparet overskud med tillæg af den hertil svarende virksomhedsskat til den personlige indkomst i samme regnskabsår, jf. VSL § 15 stk. 1 samt VSL § 10 stk. 3. Overtager eller påbegynder den skattepligtige en anden virksomhed inden udløbet af det efterfølgende indkomstår, så kan den selvstændige fortsat anvende virksomhedsordningen, uden at denne ophører, jf. VSL § 15 stk. 2, dette medfører samtidig at konto for opsparet overskud ikke kommer til beskatning i den personlige indkomst, jf. VSL § 10 stk. 3, men fortsat kan blive stående i virksomhedsordningen. Dette har stor betydning for den selvstændig, da denne fortsat vil have mulighed for, at opnå en lempelig afkastbeskatning af de opsparede midler, samt en mulighed for, at opnå en skattebesparelse ved udskydelse af skatten, til en måske lempeligere beskatning på hævningsstidspunktet og samtidig opnå en kapitalindkomstbeskatning af virksomhedens kapitalafkastgrundlag. Det er dog vigtigt, at der for den fremtidige opretholdelse af virksomhedsordningen fortsat leves op til kravene for, at være anset som selvstændigt erhvervsdrivende jf. SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.C.1.1.1. samt det af en nyere afgørelse, ser ud til at der fra SKAT's side stilles højere krav til hvad der anses som værende erhvervsdrivende og hvad der ikke gør³². Det er derfor vigtigt, at sikre, at dette krav opretholdes for, at opnå det bedste resultat ved de muligheder der ved brug af regelsættet ligger for skatteoptimering.

²⁹ Pensionsprodukt der investerer i værdipapirer.

³⁰ SKAT's Juridiske vejledning C.C.5.2.14.

³¹ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen m.fl. DJØF, 2013, s. 821.

³² Artikel den 6.11.2014 virksomhedsordningen – erhvervsdrivende virksomhed af Bodil Christensen og Tommy V. Christiansen. Se også SKM2014.584.BR som omtalt i artiklen.

Ved ophør i forbindelse med salg af selvstændig virksomhed skal der betales skat af avancen jf. SL § 4 Drives virksomheden efter Personskattelovens regler, så vil der selvfølgelig skulle skildres hvilken del af indtægten der vedrører personlig indkomst jf. PSL § 3 stk. 1, (f.eks. inventar, varelager, genvundne afskrivninger, immaterielle rettigheder osv.) samt hvad der vedrører kapitalindkomst jf. PSL § 4. (fortjenester efter kursgevinstloven og ejendomsavancer)³³

Det kan i visse tilfælde være en fordel af afstå en virksomhed der drives efter reglerne i Personskatteloven, da visse aktiver her vil kunne afstås til en beskatning som kapitalindkomst, frem for personlig indkomst, som det vil være tilfældet hvis reglerne efter virksomhedsskatteloven anvendes. Det kan specielt være når der er tale om en ejendom, da denne beskattes som kapitalindkomst jf. PSL § 4 stk. 1 nr. 14. Ved vurderingen af om det i afståelsesåret kan betale sig, at skifte regelsæt således, at der i det pågældende år skiftets fra anvendelse af reglerne i VSL til anvendelse af reglerne i PSL, er det vigtigt at se på størrelsen af kontoen for opsparet overskud, da denne ville komme til beskatning efter reglerne i VSL §§ 15 stk. 1 og 10 stk. 3.

3.6. Sammenfatning

Det at drive personlig virksomhed efter hhv. Personskattelovens og virksomhedsskattelovens regler adskiller sig, som det fremgår af ovenstående, ved at den selvstændige ved anvendelse af virksomhedsordningen har mulighed for at spare en del, eller hele overskuddet op med en midlertidig beskatning på 22 %, således at skatten udskydes til en mulig lavere beskatning ved senere hævning, samt muligheden for, at investere overskudslikviditet/opsparet overskud til en lav afkastbeskatning på 22 % frem for en beskatning på mellem 27 og 42 %, hvis den selvstændige vælger at drive virksomheden efter personskattelovens regler. Herudover har den selvstændige ved anvendelse af virksomhedsordningen mulighed for, at få et beregnet afkast af den investerede kapital opgjort jf. VSL §§ 7-9 beskattet som kapitalindkomst, samt muligheden for at få fuldt fradrag for renteudgifterne for gæld som er en del af virksomheden.

Ud fra opgavens formål om, at finde frem til optimale situation ved pension, kan det konstateres, på baggrund af ovenstående muligheder, at det at drive selvstændig virksomhed jf. Virksomhedsskatteloven, vil være det bedste udgangspunkt, at have for at opnå de største fordele og derfor vil det for den selvstændige være anvendelsen af virksomhedsordningen der kommer til, at indgå i den komparative analyse i afsnit 9.

4. Selskab

En selvstændig har udover det, at drive personlig virksomhed, mulighed for at vælge denne virksomhed drevet i selskabsform, ved valg af denne virksomhedsform kaldes den selvstændige for Kapitalejer.

Selskaber der er indregistreret i Danmark er skattepligtige efter SEL § 1 stk. 1 nr. 1.

SEL § 8 stk. 1 foreskriver, at det er skattelovgivningens almindelige regler som den skattepligtige indkomst opgøres efter, dette derfor efter SL §§ 4 og 6.

Indkomstkatten for selskabet ligger på 22 % jf. SEL § 17 stk. 1. Dette giver den selvstændige samme muligheder for en lav beskatning af indtægt i virksomheden samt en lav afkastbeskatning af overskud opsparet i selskabet. Modsat det at investere midler gennem virksomhedsordningen, som beskrevet ovenfor, er der ikke de samme begrænsninger i placeringsmulighederne for et selskab, hvorfor det her vil være muligt at investere overskud direkte i udbyttebetalende aktier.

³³ SKAT's Juridiske vejledning kapitlerne C.C.6.4, E.C.2.4.9.3, C.H.2, E.C.4.6.

4.1. Krav om erhvervsvirksomhed

Ligesom der ved personlig drevet virksomhed er et krav til erhvervet, så er der ligeledes et krav til et selskab om, at dette driver aktiv eller passiv erhvervsvirksomhed. Et selskab anses i praksis for, at være erhvervsdrivende, når formålet er, at skabe økonomisk udbytte eller overskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed. Ved Tfs 1998, 485 H, blev det statueret, at selv en enkelt person som f.eks. en kunstner eller sanger gennem et selskab der udøver en form for virksomhed der ikke adskiller sig fra en lignende virksomhed der også er udøvet i selskabsform kan betragtes som en selvstændig erhvervsvirksomhed. Der skelnes dog stadig mellem, som der også gør i forhold til virksomhed drevet i personligt regi, om der er tale om "lønmotager", hobby eller anden ikke erhvervsmæssig virksomhed" samt det at være "honorarmotager".³⁴

Årsagen er i bund og grund, at sikre, at der ikke sker indkomst forvridding, ved at lade indtægten som måske burde være en lønindtægt løbe igennem et selskab for, at opnå en lavere beskattet selskabsindkomst frem for en indkomst til beskatning som personlig indkomst.³⁵

4.2. Holdingselskab

Et holdingselskab er et selskab der ofte ejer anpartar eller aktier i et eller flere andre selskaber (driftsselskaber), ofte ses holdingselskaber også som "pengetanke", både under ejerskabet af driftsselskabet, hvor det skattemæssigt ofte ikke vil være en pengetank, men også når driftsselskabet eller selskaberne er solgt.

Fordelen ved at have et holdingselskab til at eje aktierne i driftsselskaber er, at man kan udlodde driftsselskabets overskud til holdingselskabet, dette kan gøres skattefrit når holdingselskabet ejer mere en 10 % af driftsselskabet jf. ABL § 4 a og SEL § 13 stk. 1 nr. 1. Samtidig vil en salgssum fra et evt. salg af driftsselskabet også lande skattefrit i holdingselskabet, dette gælder uanset om der ejes mere eller minder en 10 % af det pågældende selskab, så længe der ikke er tale om et børsnoteret selskab jf. ABL § 8. På denne måde foretages en risikominimering i tilfælde af, at driftsselskabet bliver ramt af ekstraordinært store tab, samt den mulighed for, at kunne videreføre ens opsparede kapital, under en selskabsbeskatning af afkastet på kun 22 % jf. SEL § 17 stk. 1. Herudover opnås også en udskydelse af skatten.

Selvom et holdingselskabs eneste formål/erhverv ofte består i administration og modtagelse af formueafkast, i forbindelse med, at de ofte udelukkende er pengetanke specielt ved den selvstændiges pension, og eller besidder aktier i et driftsselskab, så skal dette betragtes som, at det udgør en selvstændig erhvervsvirksomhed. Se SKM2004.297 H, (besiddelse af datterselskabsaktier).³⁶ Hvorfor det netop er muligt, at fortsætte med en udskydelse af skatten, selvom formålet med selskabet udelukkende er opbevaring af investerbar kapital.

4.2.1. Driftsselskab

Et driftsselskab følger samme regler som beskrevet ovenfor, forskellen er dog den, at der her ikke er tale om en pengetank, men at der rent faktisk foregår en egentlig erhvervsmæssig aktivitet. I tilfælde hvor aktiviteten sælges fra, eller ophører, vil driftsselskabet såfremt der fortsat er kapital i selskabet, efterfølgende optræde som en pengetank, som beskrevet ovenfor.

4.3. Løn/udbytte til kapitalejeren

Løn fra et selskab vil for selskabet være at fratække som en almindelig driftsudgift jf. SL § 6 stk. 1 litra a, og for den selvstændige vil lønnen komme til beskatning i dennes personlige indkomst jf. PSL § 3 stk. 1. Udbytte fra selskabet er ikke en driftsudgift der er, at fradrage for

³⁴ Skatteretten 2, Jan Pedersen m.fl. Karnov, 6. Udgave/1. oplag s. 355-359.

³⁵ Skatteretten 2, Jan Pedersen m.fl. Karnov, 6. Udgave/1. oplag s. 355.

³⁶ Skatteretten 2, Jan Pedersen m.fl. Karnov, 6. Udgave/1. oplag s. 356-357.

selskabet, da denne jf. SL § 6 stk. 1 litra a ikke anses for en udgift til, at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten i virksomheden. Udbyttet vil hos den selvstændige jf. LL § 16 A indgå i den skattepligtige indkomst og blive beskattet som aktieavanceindkomst jf. PSL § 4. a nr. 1.

For at kunne retfærdiggøre en løn, er det nødvendigt, at den selvstændige eller evt. ansatte også udføre et stykke arbejde. Jf. SKM2001.545.ØLR, slås det fast, at der kan aflønnes efter hvad et pågældende selskab måtte skulle betale en uafhængig 3. mand for det pågældende arbejde. Dette kan blive en udfordring når vi netop har med et holdingselskab at gøre, hvis eneste formål er at investere i værdipapirer. Praksis på området kan igen ses af SKM2001.545.ØLR, hvor Landsskatteretten finder en løn på 75.000 kr. godtgjort ved arbejde der alene har til formål, at forrente et selskabs selskabskapital.

Løn og indskud på pension behandles, som en driftsudgift for selskabet, men når der er tale om pension, så er der som udgangspunkt fuld bortseelsesret jf. PBL § 19 for lønmodtageren, der er dog regler for hvor meget der kan indsættes på de forskellige typer af pensions ordninger, dette beskrives i afsnit 6.

4.3.1. Skattefri Aktieombytning

Hvis en selvstændig ikke har en holding konstruktion, forstået på den måde, at holdingselskabet står som ejer af driftsselskabet så er det jf. ABL § 36 muligt at foretage en sådan aktieombytning, denne kan samtidig gennemføres skattefrit således, at der ikke udløses skat for kapitalejeren jf. ABL § 36 stk. 3. Jf. ABL § 36 stk. 6, skal man dog være meget opmærksom på 3 års reglen, som betyder, at aktierne efter en skattefri aktieombytning ikke må afstås af det erhvervende selskab (holdingselskabet) i en periode på 3 år. Konsekvensen vil være, at der ikke opnås skattefrihed for salget.

4.3.2. Ansættelse af ægtefælle

Det er muligt, at etablere en lønaftale mellem et selskab ejet af den ene ægtefælle og dennes ægtefælle, dette gøres på armslængde vilkår, da det drejer sig om interesseforbundne personer, hvor den ene har bestemmende indflydelse. Lønnen skal derfor ansættes på markedsmæssige vilkår således, at denne stemmer overens med hvad et lignende job for samme udførte arbejde ville indbringe den ansatte se ligeledes SKM2001.545.ØLR.

4.4. Sammenfatning af forskellene ved at drive virksomhed i personlig regi og selskabsform³⁷

Personlig virksomhed:

Personen er skattesubjekt, og hæfter personligt. Intet krav om indskudskapital. Det er muligt at modregne underskud i anden indkomst hos den selvstændige og hvis underskuddet ikke kan indeholdes i denne indtægt, kan dette modregnes i anden indkomst hos dennes ægtefælle. En evt. rest kan fremføres til modregning i senere indkomstår. Ikke fuld fradragsværdi for renteudgifter, hvis Personskattelovens regler anvendes. Mulighed for skattefri virksomhedsomdannelse.

Driften behøver ikke være betragtelig, skal dog være erhvervsmæssig.

Selskabsform:

Selskabet er skattesubjekt, der er begrænset hæftelse. Krav om indskudskapital. Ingen modregningsmulighed i anden indkomst ved underskud. Mulighed for udbyttebeskatning. Fuldt fradrag for renteudgifter i selskabet. Afståelse af selskab beskattes som aktieavance. Mulighed for skattefri omstrukturering, men ingen mulighed for at omdanne til personlig drevet virksomhed. Tab ved afståelse kan modregnes med fradragsværdi på op til 42 % i anden skattepligtig indkomst.

Stort krav for erhvervsmæssig beskæftigelse ved løn fra selskab.

³⁷ Kompendie om skattefri virksomhedsomdannelse af Torben Buur april 2014.

Når man ser på forskellen mellem de to typer virksomhedsform der kan drives, så må man konstatere, at det i høj grad vil være en vurderingssag fra selvstændig til selvstændig, om hvorvidt der skal drives virksomhed i personligt- eller i selskabsregi. Jeg vil i afsnit 9. komme ind på i hvilke situationer, det ene kan foretrækkes frem for det andet.

5. Folkepension

Folkepensionen er en offentlig ydelse der skal sikre, at ældre personer, der forlader arbejdsmarkedet, har en indtægt³⁸. Folkepensionen anses af de fleste mennesker i dag, som noget de er berettiget til, dette i øvrigt uanset værdien af deres formue og størrelsen af deres indtægter.

Størrelsen af folkepensionen er da heller ikke ubetydelig, hvorfor den for mange må anses som, at repræsentere en væsentlig opsparing i pensionsøjemed.

Folkepensionen reguleres i Lov om Social Pension. Der stilles iht. opgavens afgrænsning udelukkende skarpt på de bestemmelser i denne lov der er relevante for opgavens problemformulering.

5.1. Folkepensionsalderen

Tidspunktet for hvornår man har ret til folkepension reguleres i lov om social pensions § 1 a. og stiger gradvist fra 65 år gældende for personer født før 1. januar 1954 til 68 år gældende for personer født 1. januar 1963 eller senere.

For personer født efter den 31. december 1962 kan der jf. § 1 a stk. 2 og 3 ske ændringer i folkepensionsalderen således, at såfremt den gennemsnitlige levetid for 60 årige de seneste 2 år overstiger levetiden i 2004 -2005 som gennemsnit for mænd og kvinder (pt. 81,4 år³⁹) jf. § 1 a stk. 3, dog tillagt en % sats, samt fratrukket en forudsat folkepensionsperiode, samt et loft på 1 års regulering ad gangen. Jf. § 1 a stk. 3.

Ovenstående beregning foretages jf. § 1 a stk. 2 hvert 5. år startende fra 2015. Dette betyder med andre ord, at personer der i skrivende stund er under 53 år, kan risikere, at folkepensionsalderen altså stiger til over de 68 år.

5.2. Folkepensionens satser

Jf. Lov om social pension § 12 består folkepensionen af et grundbeløb og et tillæg.

Beløbene reguleres efter § 49 stk. 1 nr. 1-5 samt §§ 31 og 29.

Relevant for denne opgave vil være og kigge på satserne samt beregningen af folkepensionens grundbeløb samt tillæg for gifte/samlevende der begge er pensionister.

Grundbeløbet vil som udgangspunkt således være 73.920 (2017) pr. person jf. § 49 stk. 1 nr. 1, og tillægget vil som udgangspunkt være på 38.676 (2017) pr. person jf. § 49 stk. 1 nr. 3.⁴⁰

5.3. Folkepensionens grundbeløb

Jf. Lov om social pension § 27 for beregningen af folkepensionens grundbeløb indgår udelukkende arbejdsindtægt for personligt udført arbejde efter arbejdsmarkedsbidrag for beløb der overstiger 316.000 kr. (2017) jf. § 49 stk. 1 nr. 2. Der fradrages i beregningen ikke private pensionsindbetalinger, som har været fradraget i den personlige indkomst. Dette gælder dog ikke for indbetalinger foretaget, som led i et ansættelsesforhold, altså indbetalinger foretaget med fuld bortseelsesret jf. PBL § 19, hvorfor det med en sådan indbetaling til en fradragsberettiget pensionsordning vil være muligt, at reducere beregningsgrundlaget.

Arbejdsindtægt defineres som pensionistens arbejde. Indtægt ved personligt arbejde omfatter jf. SOCP §§ 27 og 31 samt svar fra ministeren i Folketingets Socialudvalg,

³⁸ Sociale Ydelser 2017 Forlaget Forsikring side 162.

³⁹ Danmarks statistik.

⁴⁰ Sociale Ydelser 2017 Forlaget Forsikring side 165.

lønindtægt eller indtægt, der midlertidigt træder i stedet herfor, samt indtægt fra egen virksomhed, i hvis drift den pågældende tager aktivt del, hvis disse indtægter indgår i den personlige indkomst efter personskattelovens § 3 stk. 1.

Der er i samme svar fra ministeren til Folketingets Socialudvalg klargjort, at en hævning af opsparet overskud fra virksomhedsordningen skal indgå i beregningsgrundlaget for beregning af grundbeløbet, det gælder uanset om den selvstændige ikke har deltaget i driften det pågældende år. Samtidig bliver det også klargjort, at genvundne afskrivninger der måtte være afskrevet før folkepensionsalderen også skal indgå i beregningsgrundlaget⁴¹. Dette får ligeledes betydning ved indbetaling på ophørspension jf. PBL § 15 A, beskrives i afsnit 6.1.7. Ved arbejdsindtægt over grænsen på nævnte 316.200 kr. reduceres grundbeløbet med 30 % af arbejdsindtægten over grænsen jf. § 31 stk. 1. Således vil grundbeløbet være reduceret til 0 kr. ved arbejdsindtægt på over 556.400 kr. (2017) efter AMB pr. år⁴². En eventuel reduktion af grundbeløbet gælder udelukkende for den ægtefælle der har en indtægt ved personligt arbejde, jf. § 27 stk. 1 og § 29 stk. 1 modsætningsvist.

5.4. Folkepensionens tillæg

Beregningen af pensionstillægget reguleres i lov om social pension § 29 stk. 1 nr. 1-7.

Modsat beregning af grundbeløbet, så indgår ægtefællers/samleveres samlede indtægter i beregningsgrundlaget for tillægget. Samtidig er det alle indtægter der indgår dog med fradrag for aktieudbytte op til 5.000 kr. årligt pr. person jf. § 29 stk. 1 nr. 1, samt fradrag for de første 60.000 kr. efter AMB årligt ægtefællerne hver især måtte have som indtægt fra personligt arbejde opgjort efter § 27 stk. 1-5.

Beregningsgrundlaget for pensionstillægget omfatter ovenstående og begynder efter fradrag af et fradragsbeløb på 140.000 kr. (2017) jf. § 49 stk. 1 nr. 5. Ved ægtefællernes/samlevernes samlede indtægt over fradragsbeløbet reduceres begge pensionisters pensionstillæg med 16 % af indtægten over fradragsbeløbet jf. § 31 stk. 2 nr. 3. Således vil pensionstillægget være reduceret til 0 kr. ved en samlet indtægt for ægtefællerne/samleverne på 381.700 kr. (2017)⁴³.

Modsat det faktum, at det kun er de arbejdsgiverindbetalte pensionsbidrag der ikke indgår i beregningsgrundlaget for grundbeløbet, så indgår private pensionsindbetalinger til fradragsberettigede pensionsordninger der fradrages i den personlige indkomst modsat ikke i beregningsgrundlaget for pensionstillægget jf. § 29 stk. 1 nr. 1.

5.5. Opsat pension

Det er muligt, at opsætte sin folkepension i op til 10 år mod et % tillæg der både rammer grundbeløbet og pensionstillægget. Dette gælder for personer der fortsat deltager aktivt på arbejdsmarkedet, og opfylder et minimums arbejdskrav på 750 timer. I henhold til ovenstående beløbsgrænser samt reduktionsmuligheder, så vil det derfor være en vurderingssag for den enkelte om man ønsker folkepension udbetalt på trods af, at man stadig har en arbejdsindsats, såfremt denne ikke har en størrelse, som betyder, at grundbeløbet måtte være reduceret til 0 kr. Samt overvejelser om ens økonomiske behov, og holdningen til hvor gammel man måtte forvente at blive.

5.6. Sammenfatning

Når man ser på de årlige udbetalinger, der er mulige, at opnå den dag man kan gå på folkepension, så er der ingen tvivl om, at det giver anledning til spekulation blandt vores folkepensionister. Ved en beregning der d.d. tager udgangspunkt i netop to

⁴¹ Folketingets Socialudvalg sagsnr. 2014-3669, samt principafgørelse i Ankestyrelsen P-11-98 samt P-7-7.

⁴² Sociale ydelser 2017 Forlaget Forsikring s.166.

⁴³ Sociale ydelser 2017 Forlaget Forsikring s 167.

folkepensionister der enten er gift eller samlevende med en forventet gennemsnitslevealder på ca. 82 år. så vil modellen, hvor de begge opnår fuldt folkepension både i forholdt til grundbeløb og pensionstillæg, beløbe sig til ikke mindre end 3.828.264 kr. før skat $((2 \times 73.920) + (2 \times 38.676) \times (82 - 65))$. Netop pga. den potentielt store indkomst fra folkepensionen, så betyder reglerne og måden indkomsten modregnes i ydelserne fra folkepensionen på, at det i den grad lægger op til planlægning af ens løbende skattepligtige indtægter i form af hhv. Løn, hævnninger i Virksomhedsordningen, pensionsudbetalinger og pensionsindbetalinger, udbytte, aktie avancer, realisering af eventuelle tab på aktier til modregning i tilsvarende avancer, kapitalindkomst og evt. afgiftspligtige udbetalinger.

6. Pensionsordninger

Når vi taler om pensionsordninger, så drejer det sig om pensionsopsparinger foretaget af fysiske personer i enten pensionskasser, forsikringsselskaber eller pengeinstitutter. I 2015 fordelte den samlede pensionsformue på knap 4 mia. kr. sig med 67 % hos pensionskasser og forsikringsselskaber, 21 % hos ATP og LD, mens bankerne stod for de sidste 12 %.⁴⁴ Billedet har ikke ændret sig betragteligt, men vi vil i fremtiden se en større og større del af pensionsformuen ligge i forsikringsselskaberne og pensionskasserne, da der i forbindelse med skattereformen i 2010 blev indført grænser for, hvor meget en person må indbetale på en ratepension. Det betyder, at en stor del af den fremtidige indbetaling vil ligge på de livsvarige livrenter, da der ikke er noget maksimum for hvor meget man må indbetale på en sådan, uden skattemæssige konsekvenser, så længe indbetalingen kommer fra ens arbejdsgiver se afsnit 6.1.6. Det som i fremtiden kommer til at skabe forskellen er, at livsvarige livrenter udelukkende kan etableres i forsikringsselskaber og pensionskasser.

Pensionsordninger kan i dag etableres i et gennemsnitsrente miljø og et markedsrente miljø. Miljøet bestemmer hvordan pengene på pensionsordningen placeres. Da der i dag sjældent oprettes nye pensionsordninger i et gennemsnitsrentemiljø, så afgrænses der for dette i opgaven. Det betyder, at det er markedsrentemiljøet der benyttes, det vil sige at pensionsopsparingen ud fra en given risikoprofil allokeres i hhv. høj-, mellem- eller lav-risiko værdipapirer, som dermed giver et afkast der ud fra allokeringsprofilen svare til markedsafkastet.

Der vil i denne opgave blive stillet skarpt på de skattebegünstigede pensionsordninger omfattet af PBL kapitel 1, og hvorledes disse kan bruges som værktøj til i kombination med enten en virksomhed drevet i personlig- eller i selskabsregi samt evt. opsparing i fire midler⁴⁵ kan danne grundlaget og rammerne for den bedste situation i forhold til skatteoptimering for ægtefæller ved pension.

Beskrivelsen af pensionsordninger er begrænset til udelukkende, at fokusere på reglerne der er relevante iht. problemformuleringen.

6.1. Skattebegünstigede pensionsordninger

6.1.1. Pensionsafkastbeskatning

Det som er gældende for alle pensionsordninger der er omfattet af PBL kapitel 1 er, at afkastet jf. PAL § 3 stk.1 nr. 1-3 beskattes efter lagerprincippet med 15,3 % pensionsafkast skat jf. PAL § 2 stk. 1.

Dette betyder, at man via sin pensionsopsparing kan opnå en lavere afkastbeskatning end det er muligt, at opnå ved opsparing i virksomhedsordningen, i selskab eller i frie midler. Dette behandles yderligere i afsnit 8.

⁴⁴ Forsikring og Pension 2015.

⁴⁵ Midler der er beskattet efter PSL § 3 stk. 1.

6.1.2. Fradrags- og bortseelsesretten

For stort set alle pensionsordningerne omfattet af PBL kapitel 1 kan opsparereren opnå fradrag/bortseelsesret for indbetalingen til en pensionsordning, dette dog med undtagelse af aldersopsparingen, som dog stadig er begunstiget af den lave pensionsafkastbeskatning.

Der gælder for private pensionsordninger, som ikke er oprettet i et ansættelsesforhold, at bidrag og præmier kan fradrages fuldt ud ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst jf. PBL § 18 og efter PSL § 3 stk. 2 nr. 3 så fragår beløbet også den personlige indkomst. Hvis indbetalingen foretages af en arbejdsgiver, så er der til sammenligning med en indbetaling foretaget privat fuld bortseelsesret for indbetalingen foretaget på ordningen jf. PBL § PBL 19 stk. 1, samt TfS 1988, 17 LSR (arbejdsgiver indbetalt præmie). Der er dog visse fradragsregler, der alt afhængigt af hvilken type pension der er tale om, afviger i forhold til om der er tale om private eller arbejdsgiverindbetalte pensionsordninger, dette behandles i beskrivelsen af de forskellige typer pensionsordninger nedenfor.⁴⁶

Det som generelt kan siges om skattebegünstigede pensionsordninger er, at den helt store fordel er, at man både opnår en udskydelse af skatten, men samtidig også har en hovedstol, der på en pensionsordning er væsentlig større end i de øvrige skattemiljøer, og sammenlagt med den lave afkastbeskatning, som dog er lagerbeskattet så betyder det alt andet lige noget for størrelsen af afkastet. Hertil skal selvfølgelig lægges det, at skatten udskydes til en evt. lavere eller højere beskatning når pensionsordningen udbetales, hvilket både kan have en positiv og en negativ afsmitning på udbyttet af afkastet. Dette giver i de fleste tilfælde en meget gunstig placeringsmulighed for midler, der i den grad kan indgå i den samlede løsning for den bedst mulige skattemæssige situation ved pensionering. Dette behandles yderligere i afsnit 9.

6.1.3. Pensionsudbetalingsalderen

Tidspunktet for hvornår en pensionsordning kan udbetales kaldes pensionsudbetalingsalderen og reguleres i PBL § 1 a. Den fastsatte alder er 5 år før folkepensionsalderen, som er forskellig alt efter hvornår man er født, som beskrevet i afsnit 5. Der gælder dog det, at for en række årgange, så er pensionsudbetalingsalderen fastsat direkte jf. PBL § 1 a. Stk. 2. Det vil altså sige, at disse personers pensionsudbetalingsalder er "fredet" for en eventuel stigning i folkepensionsalderen.

Der gælder også den regel, at er pensionsordningen oprettet før den 1.5.2007, så kan udbetalingen allerede påbegyndes ved det 60. år, dette uanset opsparerens fødselsdato. Jf. den juridiske vejledning C.A.10.2.1.1.2.1.

Tidspunktet for hvornår en pensionsordning omfattet af PBL kapitel 1 senest skal udbetales er 15 år efter at den forsikrede når pensionsudbetalingsalderen jf. PBL § 10 stk. 1 nr. 3, PBL § 10 A, PBL 12 stk. 1 nr. 3 og 12 A. Samt PBL § 11 A stk. 1 sammenholdt med PBL § 11 A stk. 1 nr. 4. og PBL § 8 stk. 1 sammenholdt med PBL § 8 stk. 1 nr. 3. Dette gælder dermed alle de følgende beskrevne pensionsordninger, dog med undtagelse af en ophørspension jf. PBL § 15 A stk. 5, samt den livsvarige livrente.

Det fremgår endvidere af SKAT's juridiske vejledning, at såfremt en pensionsordning omfattet af kapitel 1 dog undtagen en pension efter § 15 A stk. 1, så er sidste rettidige udbetalings år, opretterens 75. år, dette uanset ejeren af ordningens alder, såfremt ordningen er oprettet før 1.5.2007.⁴⁷

6.1.4. Aldersopsparing

Aldersopsparingen afløste i 2013 egentlig kapitalpensionen, forstået på den måde, at der på en kapitalpension fra dette år ikke længere er fradrag for indbetalingen. Aldersopsparingen er omfattet af PBL kapital 1 og reguleres i PBL § 10 A samt § 12 A, som henviser til PBL § 10

⁴⁶ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen mfl. DJØF 2013. s. 1214-2022.

⁴⁷ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.8.2.

og 12 og dermed giver den fuldstændig samme vilkår som kapitalpensionen, bortset fra, at der ikke er fradrag/bortseelsesret for indbetalingen.

Det at der ikke er fradrag for indbetalingen, betyder modsat kapitalpensionen, at der ikke tabes på et fradrag som gives på indbetalingstidspunktet, holdt op i mod en afgift eller indkomstskat på udbetalingstidspunktet, dette fordi udbetalingen er afgiftsfri jf. PBL § 25 A. Det skal forstås på den måde, at kapitalpensionen udelukkende gav fradrag i bundskatten (36,98 %) mod, at der senere skulle svares en afgift på 40 %. Samtidig og i modsætning til en indbetaling på en kapitalpension, så påvirker en indbetaling på en aldersopsparring derfor heller ikke et evt. beskæftigelsesfradrag, da der er tale om allerede indkomstbeskattede midler, der har indgået i beregningsgrundlaget for netop beskæftigelsesfradraget da disse blev beskattet.

Der kan i år indbetales 29.600 kr. på en aldersopsparring jf. PBL § 16 stk. 1, beløbet reguleres efter PSL § 20. Beløbet er efter AMB jf. PBL § 16 stk. 3.

Det som kan konstateres ved, at benytte sig af muligheden for, at indbetale på en aldersopsparring er, at frem for, at have midler stående i det "frie miljø" til en afkastbeskatning der enten beskattes som kapital- eller aktieavanceindkomst, så kan midlerne i stedet stå til en lavere afkastbeskatning på kun 15,3 % jf. PAL § 2 stk. 1. Samtidig er midlerne forholdsvis fleksible, da de ved opsparerens pensionsalder eller pga. ordningens oprettelsestidspunkt kan udbetales på én gang, hvis dette ønskes jf. PBL § 1 a. Stk. 1 og 2, samt⁴⁸. Det seneste udbetalingstidspunkt er som nævnt ovenfor 15 år efter pensionsudbetalingsalderen. Udbetalingen er skattefri jf. PBL § 25 A.

I tilfælde af dødsfald før værdien på ordningen er udbetalt, udbetales indestående til begunstiget, beløbet er skattefrit.

Herudover er indestående kreditorbeskyttet jf. FAL § 116.

6.1.5. Ratepension

En ratepension er omfattet af PBL kapitel 1 og reguleres i PBL §§ 8 og 11 A, alt efter om ordningen er oprettet i et pensionselskab eller i et pengeinstitut. Der er fuldt fradrag/bortseelsesret for indbetalingen til en ratepension jf. PBL § 18 samt PSL § 3 stk. 2 nr. 3 og PBL § 19, der er dog et loft over hvor meget der årligt kan indbetales til denne på 53.500 kr. i år jf. PBL § 16 stk. 2, dette beløb reguleres jf. PSL § 20. Beløbet er efter AMB jf. PBL § 16 stk. 3.

Ratepensionen kan udbetales over en periode på minimum 10 år og maksimum 25 år jf. PBL § 8 stk. 1 og PBL § 11 A. Den sidste rate skal dog være udbetalt 25 år efter, at opsparerer har nået pensionsudbetalingsalderen. Beløbet medregnes den skattepligtige indkomst jf. PBL § 20 og indgår i den personlige indkomst jf. PSL § 3 stk. 1.

Som beskrevet ovenfor så betyder udbetalingsreglerne, at ratepensionen skal være oprettet senest 15 år efter pensionsudbetalingsalderen for at leve op til kravene i PBL.

Når først ratepensionen er startet udbetaling efter hhv. PBL § 8 og 11 A, så kan denne ikke stoppes ej heller forkortes, udbetalingen kan dog forlænges jf. PBL § 30 stk. 1 så længe de overholder PBL §§ 8 stk. 1 nr. 3 og 11 A stk. 1 nr. 4. Forstået på den måde, at den altså ikke kan forlænges ud over kontohavers 85./87. år.

Det at der er fuldt fradrag for indbetalingen, giver opsparerer mulighed for, at "spare" i skat ved, at der kan opnås et fradrag på op til 51,95 % i skat og ved opnået pensionsalder eller senere kan beløbet fra ratepensionen udbetales til en beskatning i bundskatten på 36,98 %, hvis opsparerens personlige indkomst ligger under eller på grænsen for topskat. Herved opnås muligheden for en besparelse på 15 % samt en lavere afkastbeskatning i hele opsparingsperioden på kun 15,3 % jf. PAL § 2 stk. 1. Dette gør ratepensionen til en yderst interessant brik i planlægningen af den mest optimale situation ved pension.

⁴⁸ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen mfl. DJØF 2013. s. 1210-1213.

I tilfælde af dødsfald før værdien på ordningen er udbetalt, udbetales indestående til begunstiget. En ægtefælle kan dog vælge, hvis denne er begunstiget, at fortsætte udbetalingen efter de ovenstående regler eller få hele eller en del af ordningen udbetalt mod en afgift på 40 %, jf. PBL § 30 stk. 1. Vælges en løbende udbetaling indgår dette i ægtefællens skattepligtige indkomst jf. PBL § 20 stk. 1 nr. 2.⁴⁹ Herudover er indestående kreditorbeskyttet jf. FAL § 116.

6.1.6. Livsvarig livrente

En livsvarig livrente er en pensionsordning der giver en løbende udbetaling fra udbetalingstidspunktet og resten af livet. Den livsvarige livrente er livsbetinget, det vil sige, at man skal være i live for at modtage ydelsen fra ordningen, og at denne falder bort ved dødsfald jf. PBL § 2 stk. 1.

En livsvarig livrente kan tegnes i pensionselskaber og pensionskasser jf. PBL § 2 stk. 1 nr. 4, PBL § 3 og PBL § 4.

Selve ydelsen fra livrenten baseres overordnet set på hvor længe selskabet regner med, at den forsikrede lever, sammenholdt med livrentens opsparede værdi, hertil kan lægges en rente jf. PBL § 2 stk. 2. I dag benyttes stort set kun unisex-grundlaget når der oprettes nye livrenter, det vil sige, at det er den forventede gennemsnitlige levealder gjort op for både mænd og kvinder. Gennemsnitslevealderen er i dag 81,4 år⁵⁰ og det vil også være denne levealder der vil være gennemgående i analysen. Groft sagt kan det siges, at livrenten bliver rentabel når man bliver ældre gennemsnittet, dette dog rensat for en evt. topskattebesparelse samt en højere hovedstol og en lavere afkastbeskatning i form af PAL skat, som også er med til, at begunstige denne opsparingsform jf. PBL § 18 og PAL § 2 stk. 1. se afsnit 8.

Udbetalingstidspunktet for en livsvarig livrente følger de almindelige regler om udbetaling, som beskrevet ovenfor i afsnit 6.1.3. jf. PBL § 2 stk. 1 nr. 4 litra a. Der gælder dog det, at der ikke er krav om hvornår denne senest skal starte udbetaling, som der gælder for de øvrige skattebegünstigede pensionsordninger beskrevet ovenfor. Der er derfor ej heller en bestemmelse om hvornår, en sådan ordning senest kan oprettes.

Fradrag for indbetalingen kan deles i to. Indbetaling via arbejdsgiver og indbetaling foretaget privat.

Indbetalinger på en livsvarig livrente via arbejdsgiver skal ikke medregnes den skattepligtige- og den personlige indkomst jf. PBL §§ 18 og 19. Der er her ingen bestemmelse om hvor meget der kan/må indbetales på en sådan livrente i et enkelt år, med fuld bortseelsesret.

Omvendt er der på livsvarige livrenter med private indbetalinger følgende begrænsninger i fradragsretten:

1. Fuldt fradrag i indbetalingsåret for 49.300 kr. jf. PBL § 18 stk. 2 og § 16 stk. 1.
2. 1/10 fradrag fordelt over 10 år ved indskud over opfyldningsfradraget jf. PBL § 18 stk. 3 og PBL § 16 stk. 1.
3. Aftale om indbetaling over 10 år med fuldt fradrag i indbetalingsåret jf. PBL § 18 stk. 4.
4. Aftale om indbetaling under 10 år (det vil sige hvis indbetalingen bringes til ophør inden de 10 år er gået), fradrag fordeles med lige store beløb over 10 år. Jf. PBL § 18 stk. 4
5. Der er jf. PBL § 18 stk. 5 altid mulighed for at trække op til grundbeløbet på 49.300 kr. fra i et indkomstår, hvis der ved indskud efter punkt 2 og 4, såfremt der fortsat er indskud der ikke er bragt til fradrag.

⁴⁹ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen mfl. DJØF 2013. s. 1206-1209.

⁵⁰ Danmarks Statistik.

6. 30 % reglen for selvstændigt erhvervsdrivende. Denne regel gør det muligt for en selvstændigt erhvervsdrivende der beskattes efter reglerne i PSL og VSL at foretage fradrag for op til 30 % af virksomhedens overskud i indbetalingsåret jf. PBL § 18 stk. 5. *”Ved overskud fra selvstændig erhvervsvirksomhed forstås overskud som opgjort efter reglerne for opgørelse af skattepligtig indkomst før fradrag for henlæggelse til konjunkturudligning efter virksomhedsskattelovens § 22 b med tillæg af renteudgifter og kurstab på fordringer og gæld og med fradrag af rente- og udbytteindtægter samt kursgevinst på fordringer og gæld, som indgår i opgørelsen af dette overskud. I overskuddet som nævnt i 3. pkt. indgår ikke indkomster ved afståelse af goodwill og andre immaterielle aktiver såsom særlig fremstillingsmåde eller lignende (knowhow), patentret, forfatter- og kunstnerret og ret til mønster og varemærke, kvoter og betalingsrettigheder eller fortjenester ved afståelse af fast ejendom omfattet af ejendomsavancebeskatningsloven.”*

Jf. PSL § 3 stk. 2 nr. 3, gives der fuldt fradrag for indbetalinger foretaget jf. PBL § 18 i den personlige indkomst.

I tilfælde af dødsfald, så bortfalder den livsvarige livrente. Det er dog således, at der kan tilkøbes sikring til denne således, at der i netop tilfælde af dødsfald kan ske udbetaling til enten ægtefælle eller øvrige begunstigede, dette behandles nedenfor i afsnit 6.1.6.1. ”Helbredsoplysninger”.

Sikring i opsparingsperioden, tilbydes i dag som udgangspunkt altid, da man på tegningstidspunktet af en livsvarig livrente aktivt skal fravælge denne, hvis den ikke ønskes. Sikringen består i en livsforsikring, som altid modsvarer det opsparede beløb. Sikringen kan vælges som en skattefri udbetaling, eller en afgiftspligtig udbetaling.

Hvis den skattefrie udbetaling vælges, så svarer dækningen til 60 % af ordningens værdi. Hvis den skattepligtige udbetaling vælges så svarer dækningen til 100 % af ordningens værdi, der skal dog svares afgift jf. PBL § 30 på 40 % hvorfor dækningen vil være den samme. Der hvor forskellen ligger, og der hvor man kan spekulere i om det skal være det ene eller det andet, er hvis opspareren betaler topskat. Det betyder nemlig, at der vil være en fradragsværdi for betalingen af dækningen på 51,95 %, frem for, at det er topbeskattede midler der skal betale for en tilsvarende dækning uden afgift ved evt. udbetaling. Omvendt giver det god mening, at vælge den afgiftsfrie løsning, hvis man ikke betaler topskat, da afgiften er 40 % og man har betalt denne forsikring for midler der er beskattet i bundskatten til 36,98 %. Man skal dog være opmærksom på, at en eventuel betaling til en forsikring der skal sikre den opsparede værdi på livrenten før udbetalingstidspunktet, indgår i loftet over hvor meget der må indbetales på ratepensioner jf. PBL § 16 stk. 2.

Sikring i udbetalingsperioden, kan etableres på to måder. Den ene består i en garanti som sikre ydelsen i en årrække, denne garanti må maksimalt koste 10 % af ordningens værdi jf. PBL § 5 stk. 1.

Den anden model består i, at der tegnes en ægtefælledækning, som egentlig betyder, at livrenten nu er tegnet på to liv og, at ydelsen derfor beregnes på dette grundlag, det betyder, at den udbetales så længe opspareren og dennes ægtefælle er i live.

De to modeller kan kombineres hvis det ønskes.

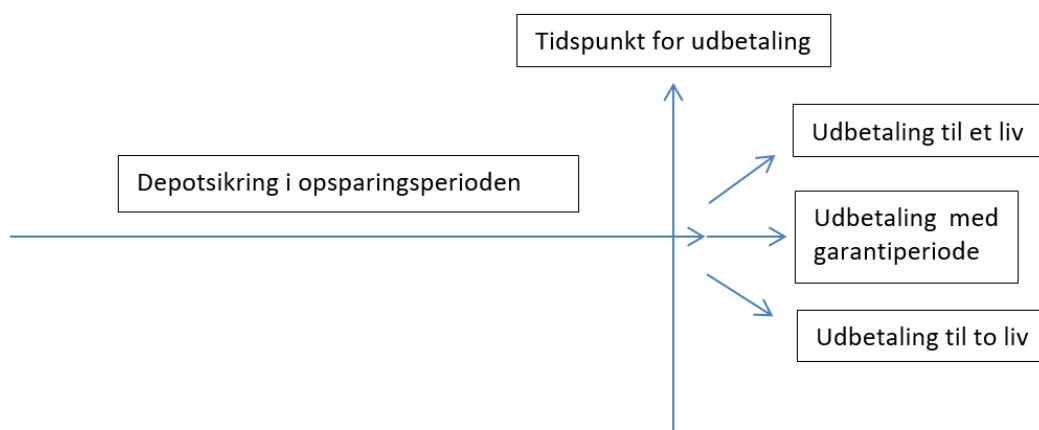
De fleste vælger ved oprettelsen, at tilknytte en garanti, grunden til dette er, at når livrenten skal starte udbetaling så bortfalder opsparingssikringen i form af livsforsikringen, og hvis der først i denne forbindelse ønskes en garanti, så skal der kunne afleveres tilfredsstillende helbredsoplysninger til forsikringsselskabet,

da forsikringselskabet nu påtager sig en risiko for, at ejeren af forsikringen ikke skulle opleve udløbsdatoen, hvis helbredsoplysningerne skulle gøre det mindre sandsynligt i forhold til gennemsnittet. Derfor vil forsikringselskabets risiko stige, og det er derfor at der i en sådan situation kræves helbredsoplysninger, ved tilkøb af en forsikring, hvis størrelse beregnes efter om det er en garanti eller en ægtefælledækning der ønskes.⁵¹

Det kan ud fra ovenstående konstateres, at det største udbytte af en livrente opnås, hvis denne tegnes uden sikring af værdien/ydelsen, før og efter livrenten er startet udbetaling. Der er dog også en stor risiko forbundet ved dette, da hele opsparringen bortfalder i tilfælde af dødsfald før man har opnået at blive mindst lige så gammel som gennemsnittet. Nedenfor er illustreret hvorledes livrenten kan etableres.⁵²

Ved udbetaling efter opsparereren har nået pensionsudbetalingsalderen beskattes udbetalingerne medregnes udbetalingerne den skattepligtige indkomst jf. PSL § 20 og beskattes jf. PSL § 3 stk. 1.

Herudover er indestående kreditorbeskyttet jf. FAL §§ 116 og 118.

6.1.6.1. Helbredsoplysninger

Som nævnt ovenfor så kan forsikringselskabet bede om tilfredsstillende helbredsoplysninger i tilfælde af, at der på et senere tidspunkt end oprettelsestidspunktet ønskes tilknyttet en sikring af livrenten. Dette gør sig ligeledes gældende, hvis der efter PBL § 29 stk. 1, (denne bestemmelse behandles nedenfor i afsnit 7.1.), ønskes genkøb af en livsbetinget pension efter PBL § 2 stk. 1. Grunden er egentlig den samme, her betyder det dog, at forsikringselementet i netop en livsvarig livrente, uden sikring af den opsparede værdi, udgøres af sandsynligheden for, at forsikrede altså ejeren af ordningen, er i live på udløbsdagen. En person der derfor har et helbred, der gør dette mindre sandsynligt i forhold til gennemsnittet, vil selvfølgelig have en interesse i, at få sin opsparring udbetalt. Dette kan selvfølgelig ikke lade sig gøre, da der i så fald ikke, vil være penge til, at betale til opsparer der ligeledes sparer op på en livsvarig livrente, og som måtte blive ældre end gennemsnittet. Se afgørelse af Ankenævnet for Forsikrings kendelse sag nr. 70.213 – af 10. august 2011, hvor en forsikringstager blev nægtet genkøb af sin livsbetingede pensionsordning grundet sygdom. Hvis den pågældende opsparer, havde haft en sikring af sin opsparring i form af en livsforsikring, som gælder inden udbetalingstidspunktet, eller en garanti som har en værdi

⁵¹ Tegningsregler i hhv. Danica Pension, Nordea Liv og Pension og PFA Pension.

⁵² Inspiration fra Letpension "virkemåde af sikring af indtægt ved pension".

der svare til den opsparede værdi, og som alligevel ville blive udbetalt, så er det i mange selskaber muligt, at genkøbe pensionsordningen uden afgivelse af helbredsoplysninger, da selskabet alligevel bærer risikoen for, at skulle udbetale, hvad der svare til den opsparede værdi gennem livsforsikringen.

Med Skattereformen i 2010, så er måden som livsvarige livrenter oprettes på ændret markant. Med dette henledes opmærksomheden på, at der i dag sjældent skal afleveres helbredsoplysninger ved genkøb længere, da selve opsparingen og dermed forsikringselskabets risiko, er sikret i form af en livsforsikring. Dette betyder, at man ikke har samme risiko som man havde før i tiden, hvor hele indeståendet på livrenten ikke altid var sikret, som det er i dag. Baggrunden for selve ændringen skal findes i, at man med loftet over hvor meget der kan indbetales på ratepensioner, automatisk fra forsikringselskabernes side lod alt over loftet, løbe over på den livsvarige livrente, da der jf. PBL § 18 og 19 kan indsættes ubegrænset på disse ordninger, så længe indbetalingen kan indeholdes i arbejdsindtægten. Man havde derfor brug for et forbedret livrenteprodukt, der lignede ratepensionen i tilfælde af dødsfald.⁵³

6.1.7. Ophørspension

Det er muligt for personer, der har drevet selvstændig virksomhed både i personligt regi og i selskabsform, at oprette en pension efter reglerne i PBL § 15 A i forbindelse med, at hele eller en del af virksomheden sælges, og der i denne forbindelse opnås en skattepligtig fortjeneste.

Med ophørspensionen er det muligt, at indbetale op til 2.683.500 kr.(2017), af den skattepligtige fortjeneste ved afståelse af virksomhed, med fuldt fradrag jf. PBL § 15 A stk. 6 og PBL § 18 stk. 1 og 3. Beløbet reguleres jf. PSL § 20.

Oprekkeren skal enten have drevet virksomheden, eller have været hovedaktionær eller hovedanpartshaver i selskabet og være fyldt 55 år, inden afståelsen af virksomheden jf. PBL § 15 A stk. 1. Samtidig skal oprekkeren have drevet erhvervsmæssig virksomhed eller have været hovedaktionær eller hovedanpartshaver i et selskab, der har drevet erhvervsmæssig virksomhed i en periode på mindst 10 år inden for de seneste 15 år forud for det indkomstår, hvor ophørspensionen oprettes. Jf. PBL § 15 A stk. 2.

Det er et krav at virksomheden ikke i overvejende grad, har været drevet som passiv virksomhed i form af udlejning af fast ejendom eller investeringsvirksomhed jf. PBL § 15 A stk. 3 og 4, samt ABL § 34 stk. 6.

Det er ligeledes muligt for en ægtefælle, der til sin indkomst har medregnet en fortjeneste opnået af dennes ægtefælle, jf. KSL § 25 A stk. 3 og 8, at oprette en ophørspension, på samme vilkår som ovenfor beskrevet.

En pensionsordning oprettet efter reglerne i § 15 A, kan både oprettes som en livsvarig livrente jf. PBL § 2 nr. 4, og som en ratepension jf. PBL § 8 eller PBL § 11 A. Der gælder for en ratepension oprettet efter reglerne i § 15 A ikke noget senest tidspunkt for oprettelse, eller noget senest tidspunkt for udbetaling, hvorfor oprekkeren frit kan vælge, hvornår ordningen skal udbetales jf. PBL § 15 A stk. 5.

Der er dog et krav om en 5 års bindingsperiode, for pensioner oprettet efter § 15 A, som er omfattet af PBL §§ 8 og 11 A, dette jf. PBL § 8 stk. 1 nr. 3 og PBL § 11 A stk. 1 nr. 4.

Der er intet til hinder for, at oprette flere pensioner efter PBL § 15 A, så længe grundbeløbet ikke overskrides af de samlede indbetalinger på ordningerne jf. PBL § 15 A stk. 6.

Ved dødsfald følger pensionen de almindelige regler, som beskrevet ovenfor under afsnittet 6.1.5. "Ratepension" og 6.1.6. "Livsvarig livrente".⁵⁴

⁵³ Forsikringselskabernes praksis.

⁵⁴ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen mfl. DJØF 2013. s. 1222-1227.

Fordelen ved at oprette en ophørspension jf. PBL § 15 A er at undgå, at hele avancen fra afståelsen kommer til beskatning enten som aktieavance eller personlig indkomst i afståelsesåret jf. VSL § 15, ABL § 12 og PSL § 3. Samtidig opnås den lave beskatning efter PAL § 2 stk. 1, på 15,3 %. Dette giver en langt bedre mulighed for planlægning af udbetalingerne, samt muligheden for, at bibeholde midlerne i et lempeligt beskattet miljø.

Ved afståelse af virksomhed drevet efter reglerne i PSL eller VSL, skal man dog være opmærksom på, at indbetalingen på en pensionsordning efter PBL § 15 A betragtes som en hævnning, der får indflydelse på beregningsgrundlaget af folkepensionens grundbeløb og tillæg⁵⁵.

6.1.8. Overførsel

Overførsel af hele eller en del af en pensionsordning til en anden bestående eller nyoprettet ordning er muligt jf. PBL § 41 stk. 1, der afgrænses i denne opgave for ordninger oprettet før udgangen af 1982, og som er omfattet af reglerne om overførsel i PBL § 41 stk. 10.

I PBL § 41 stk. 1 nr. 1 til 8 er beskrevet hvilke krav der stilles til ordningerne der overføres mellem, der fokuseres i denne opgave på overførsel mellem ratepensioner og livsvarige livrenter som følger reglerne i PBL § 41 stk. 1 nr. 1 og 2, som giver mulighed for hel- eller del overførsel fra en ratepension til en ratepension, en ratepension til en livsvarig livrente, og fra en livsvarig livrente til en livsvarig livrente.

Det er jf. PBL § 42 A muligt, at bevare den oprindelige aldersgrænse for udbetaling, det er specielt vigtigt når der overføres fra en pensionsordning med en tegningsdato der ligger før 1.5.2007, som betyder at pensionsalderen for en sådan ordning er 60 år, dette uanset opretterns alder. *"Ved hel eller delvis overførsel som nævnt i § 41 eller § 41 A af en ordning til en nyoprettet ordning for samme person eller en ægtefælle efter udlodning i medfør af § 30, stk. 2, opretholdes aldersgrænserne for udbetaling. Tilsvarende gælder overførsel til en bestående ordning med samme aldersgrænse for udbetaling."*[min understregning]. Dette betyder, at der er mulighed for, at etablere flere pensionsordninger ved brug af deloverførsler fra en bestående pensionsordning oprettet før den 1.5.2007, på denne måde vil det være muligt, på baggrund af én enkelt ordning, der er oprettet før denne dato, at etablere flere, med same udbetalingsvilkår ved, at foretage deloverførsler jf. § 41 stk. 1. Det som man dog skal være yderst opmærksom på, er den situation, hvor to ordninger sammenlægges, og en af disse er oprettet efter denne dato, så mistes denne ret, dette gælder dog ikke for en ordning der er oprettet til, at modtage en del eller hele overførslen af en bestående ordning.⁵⁶

Det fremgår endvidere af SKAT's juridiske vejledning, at såfremt en pensionsordning omfattet af kapitel 1 dog undtagen en pension efter § 15 A stk. og PBL § 8 eller 11 A, så er sidste rettidige udbetalingsår, opretterens 75. år.⁵⁷

Det er jf. PBL § 44 kun muligt, at anvende reglerne i PBL § 41 såfremt der ikke er indtrådt afgiftspligt af det ønskede overførte beløb.

6.1.9. Genkøb

Ved udbetaling af en pensionsordning i utide fordret af opspareren selv, det vil sige når udbetalingsalderen ikke er nået, eller i tilfælde hvor opspareren ikke opfylder kravet om tilkendt førtidspension jf. PBL § 11 A stk. 1 nr. 4, gældende for ratepensioner oprettet i pengeinstitutter, eller aldersopsparinger, hvor der ikke er indtrådt en livstruende sygdom jf. PBL § 10 stk. 1 nr. 3 samt PBL § 12 stk. 1 nr. 3, så omfattes disse ikke af PBL § 20, hvorfor de

⁵⁵ Se afsnit 5. "Folkepension".

⁵⁶ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.8.2.

⁵⁷ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.8.2.

derimod omfattes af PBL § 29. Dette betyder, at der for en pensionsordning med løbende ydelser herunder en ratepension og en livsvarig livrente, som udgangspunkt skal svares en afgift på 60 % af det opsparede beløb, og for aldersopsparingens vedkommende, vil der skulle svares en afgift på 20 % jf. PBL § 29 stk. 1. Der gælder dog den regel jf. PBL § 29 stk. 3, at såfremt en *"forsikring omfattes af PBL § 2, nr. 4, eller § 7, altså en livsvarig livrente, genkøbes/tilbagekøbes og i den forbindelse konverteres til en engangsudbetaling, så betales en afgift på 40 % af det udbetalte beløb, hvis og såfremt de løbende ydelser, der i henhold til pensionsaftalen der ville tilkomme forsikringens ejer på udbetalingstidspunktet, ikke kan overstige et grundbeløb på 9.700 kr. Årligt (2010) grundbeløbet reguleres efter PBL § 20. Det er dog et krav, at ordningen er oprettet som led i et ansættelsesforhold, dvs. at indbetalingen er kommet via en arbejdsgiver. Dette jf. PBL § 29 stk. 3. Den forsikrede skal dog også være nået pensionsudbetalingsalderen jf. PBL § 29 stk. 4.*

Ovenstående giver to problemstillinger, den ene er i forhold til PBL § 29 stk. 1, som reelt åbner op for to muligheder, ved opsparing på en livsvarig livrente:

1. Indbetaling på livsvarig livrente med fradragsværdi på 51,95 %, og i den forbindelse udelukkende lade afkastet af indbetalingerne, som kun er beskattet med PAL-skat på 15,3 %, beskattes med en afgift på 60 % ved genkøb jf. PBL § 29 stk. 1., og lade det indbetalte beløb blive stående til den livsvarige livrente skal påbegynde udbetaling efter reglerne i PBL § 20.
2. Lade hele indeståendet inkl. det indbetalte beløb genkøbe jf. PBL § 29 stk. 1.

Den anden mulighed er, at benytte den livsvarige livrente i forbindelse med PBL § 29 stk. 3, som et middel til, at omdanne en ellers skattepligtig indkomst til en afgiftspligtig indkomst. Fordelen ved dette er:

1. Opnå en skattebesparelse på forskellen mellem 40 % afgift og 51,95 % skat.
2. Opnå at udbetalingen ikke indgår i beregningsgrundlaget for hverken folkepensionens grundbeløb og tillæg.

Nedenfor foretages en analyse af de to problemstillinger:

7. Analyse

7.1. PBL § 29 stk. 1 Genkøb/tilbagekøb før opnået pensionsalder

Det er jf. PBL § 29 stk. 1 muligt, at få sin pensionsordning udbetalt før man har opnået pensionsalderen jf. PBL § 1 a, samt jf. den juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.1.1.2.1. vedr. ordninger oprettet før 1.5.2007.

Udsnit af PBL § 29 stk. 1: "Ved udbetalinger, der ikke omfattes af § 20 eller §§ 29 A-C, fra en pensionsordning med løbende udbetalinger eller fra en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed svares en afgift på 60 pct. af det udbetalte beløb, jf. dog 2.-4. pkt. Ved udbetaling af supplerende engangsydelser udgør afgiften som nævnt i 1. pkt. 52 pct. Ved udbetaling efter den tidligere ejers død udgør afgiften som nævnt i 1. og 2. pkt. 40 pct. 3. pkt. finder tilsvarende anvendelse for udbetalinger som nævnt i § 17, stk. 1, nr. 8, til selskaber, fonde og foreninger m.v., som er skattepligtige efter selskabsskatteoven eller fondsbeskatningsloven. Ved udbetalinger, der ikke omfattes af § 20, fra en indeksordning, herunder udbetalinger af indestående på en indeksordning, der er ophævet som følge af ejerens død, svares en afgift på 40 pct. af det udbetalte beløb." [min understregning]

Jf. PBL § 29 stk. 1, så er det muligt jf. lovens ordlyd, mod en afgift på 60 %, at få en ratepension eller livsvarig livrente udbetalt mod 60 % afgift "i utide" altså før pensionsalderen er opnået.

Hvis vi kigger på den livsvarige livrente, som er beskrevet ovenfor, så er det muligt for lønmodtagere, at indbetale uden loft på en sådan ordning, for selvstændigt erhvervsdrivende efter PSL og VSL, er det muligt, at indsætte op til 30 % af overskuddet.

Dette giver en mulighed for, at benytte denne ordning som opsparing, på trods af, at man måske ikke ønsker, at beholde denne til den kan udbetales efter PBL § 20, men i stedet genkøbe afkastet eller måske endda hele ordningen mod den nævnte afgift på 60 %.

Det åbner som nævnt ovenfor to muligheder/problemstillinger:

1. Udelukkende lade afkastet af indbetalingen på en livsvarig livrente med fradragsværdi på 51,95 %, som kun er beskattet med PAL-skat på 15,3 %, beskatte med en afgift på 60 % ved genkøb jf. PBL § 29 stk. 1. og lade det indbetalte beløb blive stående til den livsvarige livrente skal påbegynde udbetaling efter reglerne i PBL § 20.
2. Lade hele indeståendet inkl. det indbetalte beløb genkøbe jf. PBL § 29 stk. 1.

I afsnit 9.1.5. "Anvendelse af PBL § 29 stk. 1 i perioden 30 til 68 år (lønmodtagere)" viser beregninger, at der ved mulighed 1, vil være en fordel, mens der ved mulighed 2, først ret sent vil opstå en fordel, hvis depotet investeret i frie midler der sammenlignes med, opnår en vis forrentning og omsætningshastighed⁵⁸.

Fordelen er ganske stor ved mulighed 1, mens den ved mulighed 2, skal overvejes nøje, da der skal noget mere til, både hvad angår horisont og afkast, men også omsætningshastighed.

Spørgsmålet er, om der er hjemmel til, at genkøbe og opnå ovennævnte skattefordel ved netop, at benytte denne metode i kombination med PBL § 29 stk. 1.

Der bliver i PBL § 29 stk. 1 skrevet: "Ved udbetalinger, der ikke omfattes af § 20" [min understregning], af ordlyden kan dette både tolkes, som en udbetaling af hele ordningen, og som udbetaling af en del af ordningen. Modsat ordlyden i PBL § 29 stk. 3 "Ved tilbagekøb af en forsikring, der er omfattet af § 2, nr. 4, eller § 7, eller ved konvertering af en pensionsordning i en pensionskasse, der er omfattet af § 2, nr. 4, eller § 7, til en engangsudbetaling betales en afgift på 40 pct. af det udbetalte beløb,..." [min understregning], hvor det gøre meget tydeligt, at det drejer sig om hele ordningen, da der i "en forsikring" og "en pensionsordning" ikke hersker nogen tvivl om, at det drejer sig om hele ordningen.

Hvis vi kigger på den mulighed der ligger i PBL § 41 stk. 1, for helt- eller delvis overførsel af en pensionsordning: "Overførsel af en hel ordning, eller en delvis overførsel af en forsikring eller en pensionsaftale eller lignende,..." så ville det heller ikke give nogen mening, hvis det jf. § 29 stk. 1 ikke skulle kunne lade sig gøre, at udbetale en del af en forsikrings- eller pensionsordning, da man ellers jf. PBL § 41 stk. 1, ville kunne overføre den del af en forsikrings- eller pensionsordning til en ny ordning, som så kunne udbetales som en hel ordning jf. PBL § 29 stk. 1.

I SKAT's juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.1.4.4 så afgrænses der heller ikke positivt for dette. Der beskrives til støtte for ovenstående, at "I visse tilfælde er pensionsudbetalingerne fra pensionsordninger med løbende udbetalinger afgiftspligtige. Det gælder udbetalinger, der ikke omfattes af indkomstskattepligt efter PBL § 20 Afgiften beregnes af det udbetalte beløb. Afgiften er som udgangspunkt 60 pct...." [min understregning]

⁵⁸ Se beskrivelse af omsætningshastighed afsnit 8.5.

Der er samtidig i afgørelse SKM2016.628.LSR omkring et delvist genkøb jf. PBL § 29 stk.1 af en ratepension, positivt tilkendegivet, at en delvis udbetaling er mulig.

7.1.2. Konklusion på problemstilling omkring PBL § 29 stk. 1

Min konklusion på baggrund af ovenstående er, at det kan anses for gældende ret, at foretage både et delvist- og et fuldstændigt genkøb af en livsvarig livrente, før pensionsalderen er opnået mod en afgift på 60 %.

7.2. PBL § 29 stk. 3 genkøb/tilbagekøb efter opnået pensionsalder

Det er jf. PBL § 29 stk. 3 muligt, at få sin pensionsordning udbetalt efter man har opnået pensionsalderen jf. PBL § 1 a, samt jf. den juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.1.1.2.1. vedr. ordninger oprettet før 1.5.2007, såfremt denne opfylder en række krav.

PBL § 29 stk. 3: "Ved tilbagekøb af en forsikring, der er omfattet af § 2, nr. 4, eller § 7, eller ved konvertering af en pensionsordning i en pensionskasse, der er omfattet af § 2, nr. 4, eller § 7, til en engangsudbetaling betales en afgift på 40 pct. af det udbetalte beløb, såfremt de løbende ydelser, der i henhold til pensionsaftalen ville tilkomme forsikringens ejer eller medlemmet af pensionskassen på udbetalingstidspunktet, ikke kan overstige et grundbeløb på 9.700 kr. (2010-niveau) årligt, jf. dog stk. 4. Grundbeløbet reguleres efter personskattelovens § 20. Bestemmelsen i 1. pkt. finder kun anvendelse for pensionsordninger, der er oprettet som led i et ansættelsesforhold." [mine understregninger].

PBL § 29 stk. 4: "Reglerne i stk. 3 finder kun anvendelse ved udbetalinger, der sker efter, at den forsikrede eller medlemmet har nået pensionsudbetalingsalderen, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Skatterådet, samt ved udbetalinger, der sker efter, at den forsikrede eller medlemmet er tildelt invalidepension." [mine understregninger].

Der er to problemstillinger, som afføder to spørgsmål:

1. Er der hjemmel til, at opnå en skattebesparelse på forskellen mellem 40 % afgift og 51,95 % skat ved, at lade den del af ens indtægtsgrundlag der ligger over grænsen for topskat, indbetale via arbejdsgiver på en livsvarig livrente, og før ydelsen på denne når 9.700 kr. årligt (2010), genkøbe ordningen og så i øvrigt fortsætte med dette, ved efterfølgende, at oprette en ny livrente til samme formål. Man kan vel næsten kalde det for en "livrente karrusel".
2. Er det på baggrund af den skattemæssige behandling af udbetalingen jf. PBL § 29 stk. 3 muligt at undgå, at udbetalingen ikke indgår i beregningsgrundlaget for hverken folkepensionens grundbeløb og/eller tillæg.

Der ligger to problemstillinger i spørgsmål 1:

1. Er det jf. gældende lov muligt, at foretage disse indbetalinger samt udbetalinger, på hvad der i min optik kan anses for, at være en "livrente karrusel"?
2. Hvis det jf. spørgsmål 1 er muligt, er det da en mulighed, at benytte en ratepension som jf. reglerne i PBL § 41 stk. 1 nr. 2, kan overføres til en livsvarig livrente og denne ordning er oprettet før 1.5.2007. Det vil sige, at man foretager delvise overførsler jf. PBL § 41 stk. 1, fra denne, for på den måde, at kunne oprette en "ny" livsvarig livrente, som har en pensionsalder ved 60 år, indtil man har nået pensionsalderen jf. PBL § 1 a, og derfor ikke længere måtte have en udfordring ved, at foretage indbetalinger og udbetalinger i samme kalenderår.

Af ordlyden i PBL § 29 stk. 3, kan udledes, at såfremt en livsvarig livrente der på udbetalingstidspunktet har en ydelse der er mindre end 9.700 kr. årligt (2010), så vil det

være muligt, at få denne udbetalt mod en afgift på 40 %. Det kræves dog, at livrenten er oprettet som lede i et ansættelsesforhold jf. PBL § 29 stk. 4.

Dette giver som udgangspunkt opretteren mulighed for, at indbetale på en livsvarig livrente gennem sin arbejdsgiver med fuld bortseelsesret jf. PBL § 19, og efterfølgende få denne udbetalt mod en afgift på 40 %, såfremt ydelsen ikke overskrides og pensionsalderen er opnået.

Problemet er som jeg ser det, at man kan oprette en livsvarig livrente i en alder af 60 år og få beregnet en ydelse ved 61 år, som grundet den korte løbetid, samt den forholdsvis lange udbetalingsperiode, vil få stor indvirkning på ydelsen. Dette fordi vi i dag har en gennemsnitslevealder på knap 82 år. Det vil med andre ord sige, i pågældende eksempel, så vil der skulle en hovedstol på ca. 200.000 kr. til for at honorere en ydelse på 9.700 kr. årligt (2010).

Da denne § 29 stk. 3 oprindeligt blev indsat i Pensionsbeskatningsloven i 1991 ved L1991-04-24 nr. 255 var ydelsen på 5.300 kr. (1987-niveau), men da beløbet reguleres efter PSL § 20 lød det i 1991 på 6.100 kr. På daværende tidspunkt var gennemsnitslevealderen i snit for mænd og kvinder på ca. 75 år⁵⁹. Ydelsen er som sagt årligt blevet reguleret jf. PSL § 20, og man har i den forbindelse ikke taget højde for, at gennemsnitslevealderen samtidig også er steget, hvis vi skal sammenligne en ordning fra 1991 med en ordning oprettet i dag, så ville ordningen fra 1991 for, at kunne falde under reglerne for genkøb jf. PBL § 29 stk. 3, kun kunne have haft en værdi på knap 85.000 kr. Dette betyder, at beløbet ikke kun er blevet reguleret i forhold til inflationen, men også i forhold til en levealder der er steget. Dette faktum at levealderen er steget, burde skulle have haft en modsat virkende effekt på beløbsgrænsen, men i stedet, har den stigende levealder betydet, stik det modsatte, nemlig at beløbet man kan genkøbe jf. PBL § 29 stk. 3, er vokset langt ud over en inflationsregulering.

Hvis vi kigger på den praksis der er på området, så er det enormt sparsomt, hvad der er at finde. Der ligger et enkelt offentliggjort bindende svar SKM2010.364.SR, som omhandler en pensionskasse, som ønsker besvaret om en opdeling af en ordning grundet tekniske grundlagsberegninger bliver delt på to individuelle policer, altså to forskellige pensionsordninger. SKAT anser de to ordninger som værende én, da der henvises til, at der er tale om ét medlemskab af en pensionskasse og, at betingelserne for ordningen allerede fremgår af aftalen om pensionsordningen, som bliver delt. Her vil der derfor være tale om, at ydelserne fra de to ordninger skal lægges sammen således, at et resultat af de samlede ydelser over bundgrænsen ikke giver mulighed for genkøb jf. PBL § 29 stk. 3.

I SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.1.4.4 står følgende:

"I visse tilfælde er pensionsudbetalingerne fra pensionsordninger med løbende udbetalinger afgiftspligtige. Det gælder udbetalinger, der ikke omfattes af indkomstskattepligt efter PBL § 20 Afgiften beregnes af det udbetalte beløb. Afgiften er som udgangspunkt 60 pct., men i en lang række tilfælde udgør afgiften 40 pct."

"Tilbagekøb og konvertering til en engangsudbetaling af en mindre arbejdsgiver-administreret pensionsordning med løbende udbetalinger

Ved tilbagekøb (livsforsikring i et livsforsikringselskab) og konvertering til en engangsudbetaling (pensionsordning i en pensionskasse) af en pensionsordning med løbende udbetalinger, der er oprettet i ansættelsesforhold, skal der betales en afgift på 40 pct. af det udbetalte beløb. Se PBL § 29, stk. 3."

⁵⁹ Danmarks Statistik.

Efter SKATs opfattelse gælder reglen i PBL § 29 stk. 3 om afgift på 40 pct. kun pensionsordninger i ansættelsesforhold. Er pensionsordningen på et tidspunkt i ordningens løbetid ændret fra at være en pensionsordning i ansættelsesforhold til at være en pensionsordning udenfor ansættelsesforhold dvs. en privat pensionsordning, hvor pensionsopspareren selv har mulighed for at foretage egne private indbetalinger, vil der ved et tilbagekøb eller en engangsudbetaling skulle betales en afgift på 60 pct. Se PBL § 29 stk. 1. Hvis pensionsopspareren har flere ordninger omfattet af reglen, vil reglen om beregning af afgift på 40 pct. gælde, hvis udbetalingen fra den enkelte ordning ikke overstiger grundbeløbet, selvom udbetalingerne fra ordningerne sammenlagt overstiger grundbeløbet. En opdeling af en ordning, hvor udbetalingen overstiger grundbeløbet med henblik på at komme under grundbeløbet i de opståede delordninger vil dog ikke blive anerkendt af SKAT”

Af SKAT’s Juridiske vejledning fremgår det forholdsvis klart, hvordan SKAT opfatter reglerne, af teksten kan udledes, at SKAT tillader et sådan genkøb, selvom en opsparer måtte have flere ordninger i samme forsikringselskab.

Der er dog to ting der er vigtige at hæfte sig ved, den ene er, at SKAT ikke anerkender, at en ordning er delt jf. PBL § 41 for, at man på den måde kan sikre en ydelse der ligger under bundgrænsen. Dette kan ses i lyset af resultatet af det bindende svar, hvor en ordning deles, og man derfor risikere, at have to ordninger der oprindeligt var én, som giver mulighed for, at en del eller hele værdien pludselig kan udbetales efter PBL § 29 stk. 3.

Det andet faktum der er værd at hæfte sig ved er, at SKAT ikke anerkender, at en ordning uden for ansættelsesforhold dvs. en privat pensionsordning, hvor opspareren selv har mulighed for, at foretage egne private indbetalinger kan genkøbes jf. PBL § 29 stk. 3.

Spørgsmålet er hvad SKAT præcis mener med dette. Mener de, at det er for, at efterkomme bestemmelsen/ordlyden i § 29 stk. 4, hvor det præciseres, at der skal være tale om en pensionsordning oprettet i et ansættelsesforhold, eller mener SKAT, at en såkaldt ”pseudo” ordning⁶⁰, altså en ordning oprettet gennem arbejdsgiver, men med et bidrag der er 100 % eget betalt, falder under deres betegnelse ”private indbetalinger”.

I Pensionsbeskatningslovens forstand og i praksis⁶¹ er en privat indbetaling, en indbetaling der følger reglerne i PBL § 18, som fratrækkes den skattepligtige indkomst jf. PBL § 18 stk. 3 – 5. Omvendt er en indbetaling i forbindelse med et ansættelsesforhold de indbetalinger der jf. PBL § 19 indbetales af en arbejdsgiver, og som ikke medregnes arbejdstagerens skattepligtige indkomst.

Man kan også stille spørgsmålet, hvor meget skal der til før det i så fald ville skulle betragtes som en ”privat” indbetaling på trods af, at der er tale om en arbejdstagers 100 % eget bidrag? Der er i dag meget stor forskel på hvad en arbejdsgiver bidrag med når vi taler om et arbejdsgiver betalt pensionsbidrag, nogle har et meget højt bidrag og behøver måske ikke selv bidrage med noget, og andre har et meget lavt arbejdsgiverbidrag og måske en lidt højere løn, og kan i den forbindelse selv bestemme om pengene skal gå til pension eller indgå i den daglige økonomi. Som jeg ser det er SKAT’s Juridiske vejledning et spejl af ordlyden i PBL §§ 29 stk. 3 og 4.

Men hvad er baggrunden for, at man har indsat denne bestemmelse om, at det skal være muligt, at få mindre ordninger omfattet af PBL § 2 nr. 4 eller § 7, udbetalt mod en afgift på 40 %, og har man ved bestemmelsen ikke været opmærksomme på det element der ligger i, at man pludselig har mulighed for, at spare op mod forskellen på 40 % afgift og den pågældende marginalskat på daværende tidspunkt, af hele den indkomst der ligger over

⁶⁰ I pensionsbranchen hyppigt anvendt navn, for en ordning oprettet gennem arbejdsgiver uden for overenskomst og med 100 % eget bidrag.

⁶¹ Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen mfl. DJØF 2013. s. 1214-1216.

bundgrænsen for topskat, samt det, at vi pludselig har med en afgift at gøre, som ikke indgår i beregningsgrundlaget for folkepensionen?

Pensionsbeskatningslovens § 29 stk. 3 og stk. 4 blev indsat ved L1991-04-24 nr. 255 og er fremsat som nye stykke til § 29 i lovforslag L 4 C, 2. samling. Oprindeligt er L 4 C en del af lovforslag nr. L 4 fremsat den 27. december 1990, men i sidste øjeblik er dette blevet opdelt i 3 love.

Det fremgår af betænkningerne til lovforslag L 4 den 22. februar 1991, at de oprindelige regler som i L 4 fremsat den 27. december 1990 ønskes ændret og i den forbindelse ophæves den bemyndigelse, der er givet skatteministeren til, at fastsætte regler om fritagelse for indkomstskat ved visse tilfælde af tilbagekøb af en forsikringsordning med løbende udbetalinger. Dette jf. bekendtgørelse nr. 75 af 16. marts 1972 om fritagelse for tillægsskat (indkomstskat) efter pensionsbeskatningsloven med senere ændringer.

Efter denne bekendtgørelse er en forsikringsordning fritaget for indkomstskat, hvis de løbende ydelser på tilbagekøbstidspunktet ikke kan overstige 1.200 kr. årligt. Endvidere er tilbagekøb fritaget for indkomstskat, hvis ordningen er oprettet som led i et ansættelsesforhold, og der inden tilbagekøbet er forløbet mindst 1 år efter arbejdsforholdets ophør, uden at arbejdstageren har fået ansættelse i en anden stilling med tilknyttet pensionsordning.

Da denne bemyndigelse bortfalder, bortfalder bekendtgørelse nr. 75 af 16. marts 1972 også, og dermed forsvinder adgangen til fritagelse for indkomstskat i det nævnte tilfælde.⁶²

På grund af en lidt mangelfuld betænkning har jeg kigget i kommentarerne fra de forskellige politiske skatteordførere ved første behandling den 17. 1. 1991. Her bliver de fremsatte ændringer taget godt imod, men (S) ønsker, at der fortsat skal være en mulighed for at komme mindre forsikringer til livs og derfor vil de have indføjet en særlig regel for arbejdsmarkedspensioner af en mindre størrelse, som oprettes på et tidspunkt, hvor den pensionsberettigede har nået en forholdsvis høj alder, og som vil blive udbetalt med forholdsvis lave beløb.⁶³

Dette afføder i min optik derfor, som erstatning for de oprindelige bestemmelser, netop stk. 3 og 4 i PBL § 29. På denne måde sikres en bibeholdelse af muligheden for, at tilbagekøbe en forsikring omfattet af PBL § 2 nr. 4 eller § 7 mod i dette tilfælde ikke en skattefri udbetaling, men en lempet udbetaling på 40 % i stedet for en afgift på 60 %, eller en løbende indkomstbeskatning jf. PBL § 20.

Af betænkningerne til L 4 afgivet af Skatteudvalget den 22. februar 1991, bliver der ikke stillet spørgsmål til om hvorvidt PBL § 29 stk. 3 og 4 skulle give anledning til spekulation. Der bliver faktisk i bemærkningerne noteret, at muligheden for konvertering af små årlige ydelser, som nu også skal omfatte forsikringsordninger (oprindeligt omhandlede forslaget kun pensionskasseordninger) til en 40 pct.-afgift i stedet for en indkomstbeskatning, kan medføre en umiddelbar provenugevinst, da beskatningen af ordningen fremrykkes. Slutteligt vendes bemærkningen dog også til, at der på længere sigt, kan blive tale om et provenutab i kraft af en større udbredelse af pensionsordninger på arbejdsmarkedet. Med denne konstatering er man umiddelbart godt klar over, at der i fremtiden kan opstå situationer hvor det kan give et direkte provenutab, spørgsmålet er så bare om man også var klar over at tabet kunne blive endnu større end først antaget, da folkepensionen i dag ikke bliver beregnet ud fra en indkomst der er afgiftspligtig, som denne pludselig gør, da man fjerner

⁶² Bemærkninger til lovforslag nr. L 4. Fremsat den 27. december 1990.

⁶³ 17/1 91: 1. beh. af f. t. l. vedr. forskellige skattelove.

det oprindelige element som også gjorde et genkøb af en forsikringsordning skattepligtig? Dette står helt klart; Det har man ikke været! Derfor er dette ikke betænkt ved indsættelsen af § 29 stk. 3 og 4. Samtidig har man ikke hæftet sig ved kommentaren fra (S) om at de skulle dreje som om forsikringer der blev oprettet på et tidspunkt, hvor den pensionsberettigede, havde nået en forholdsvis høj alder!

Af Betænkningerne fremgår ligeledes, at reglen om genkøb jf. § PBL § 29 stk. 3 kun omfatter situationer, hvor der er tale om en ændring af hele pensionsordningen til en engangsudbetaling. Dette fremgår ligeledes af ordlyden i § 29 stk. 3, hvor det ret tydeligt fremgår, at det er hele ordningen der skal genkøbes da der positivt skrives "forsikringen" og "pensionsordningen", modsat PBL § 29 stk. 1, hvor der skrives "udbetalingen". Se mine understregninger ovenfor i §§ 29 stk. 1 og 3.

Muligheden for, at lovgive mod spekulation var til stede, da man i den oprindelige bekendtgørelse netop havde opsat et værn mod fuldstændig skattefrihed på en forsikring oprettet i et ansættelsesforhold ved, at have en karenstid på mindst 1 år fra arbejdsforholdets ophør, og samtidig et krav om at opsparereren ikke ved genkøbet var i et andet ansættelsesforhold med en tilknyttet pensionsordning.

Man har tillige valgt, at holde fast i ordlyden "ansættelsesforhold", frem for f.eks. "arbejdsmarkedspension", dette gør det efter min mening muligt, at give det en udvidende fortolkning således, at det reelt omfatter alle pensionsordninger, hvor indbetaling kommer fra arbejdsgiver.

7.2.1. Konklusion på problemstilling omkring PBL § 29 stk. 3

Betænkningerne giver ikke anledning til andet end, at ordlyden af PBL § 29 stk. 3 og 4 må anses for gældende ret. Samtidig mener jeg, at udeladelsen af værneregler på trods af, at man godt kunne forestille sig et provenutab på sigt, bestyrker min konklusion omkring, at så længe der ikke er anden parkis og ej heller anden lovgivning på området, så er det muligt for både en lønmodtager og en kapitalejer der udbetaler løn til sig selv, at kunne oprette en livsvarig livrente, samt genkøbe denne inden denne opnår en ydelse på 9.700 kr. årligt (2010), og efter genkøbet foretage samme øvelse igen og igen. Samtidig vil det betyde, at udbetalingen ikke indgår i beregningsgrundlaget af hverken folkepensionens grundbeløb jf. SOCP § 27 eller tillæg jf. SOCP § 29 stk. 1 nr. 1 – 7.

7.2.2. Mulighed for benyttelse af deloverførsel jf. PBL § 41 stk. 1

Det er som beskrevet ovenfor er det muligt, at deloverføre en pensionsordning og samtidig bibeholde den oprindelige aldersgrænse for udbetaling. Spørgsmålet er hvorvidt man også har denne mulighed, såfremt man løbende over en årrække del-overfører en mindre del af en bestående ratepension oprettet før 1.5.2007, for på denne, at fortage indbetalinger som beskrevet ovenfor, og genkøbe ordningen jf. PBL § 29 stk. 3.

Ifølge praksis på området, så er det som beskrevet ovenfor "kun" en udfordring, hvis man deler en ordning, hvor udbetalingen overstiger grundbeløbet med henblik på at komme under grundbeløbet i de opståede delordninger⁶⁴.

For det første så er der her tale om, at der overføres fra en ratepension til en livrente, det vil sige, at årsagen til overførslen er ikke at undgå, at få ydelsen til, at ligge under bundgrænsen. For det andet, så er målet udelukkende, at opnå en lavere pensionsalder på den nyoprettede ordning. Som beskrevet ovenfor i afsnit 6.1.8. så er dette både muligt jf. PBL §§ 41 og 42 A og jf. SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.8.2.

7.2.3. Konklusion på problemstilling 1 spørgsmål 2.

Konklusionen på dette spørgsmål er at det både jf. gældende praksis og jf. pensionsbeskatningsloven må anses som gældende ret, at foretage løbende deloverførsler

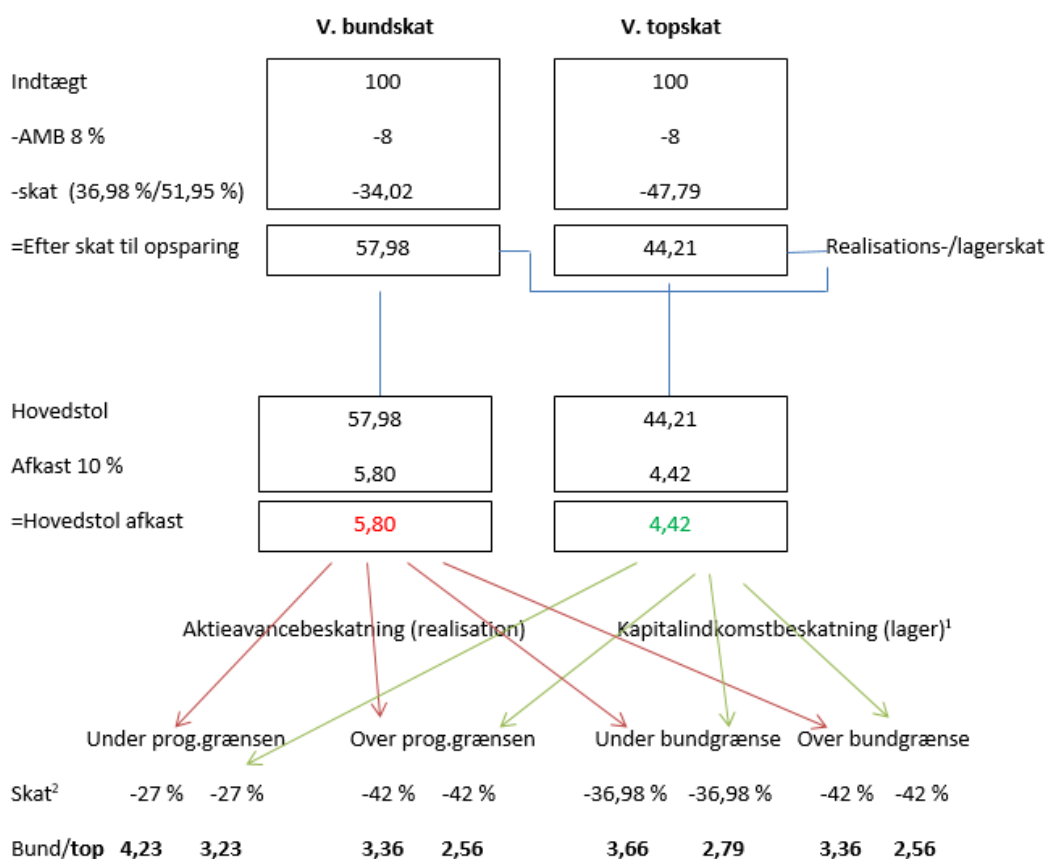
⁶⁴ SKAT's Juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.1.4.4.

fra en ratepension oprettet før 1.5.2007 til en nyetableret livsvarig livrente, der genkøbes jf. PBL § 29 stk. 3.

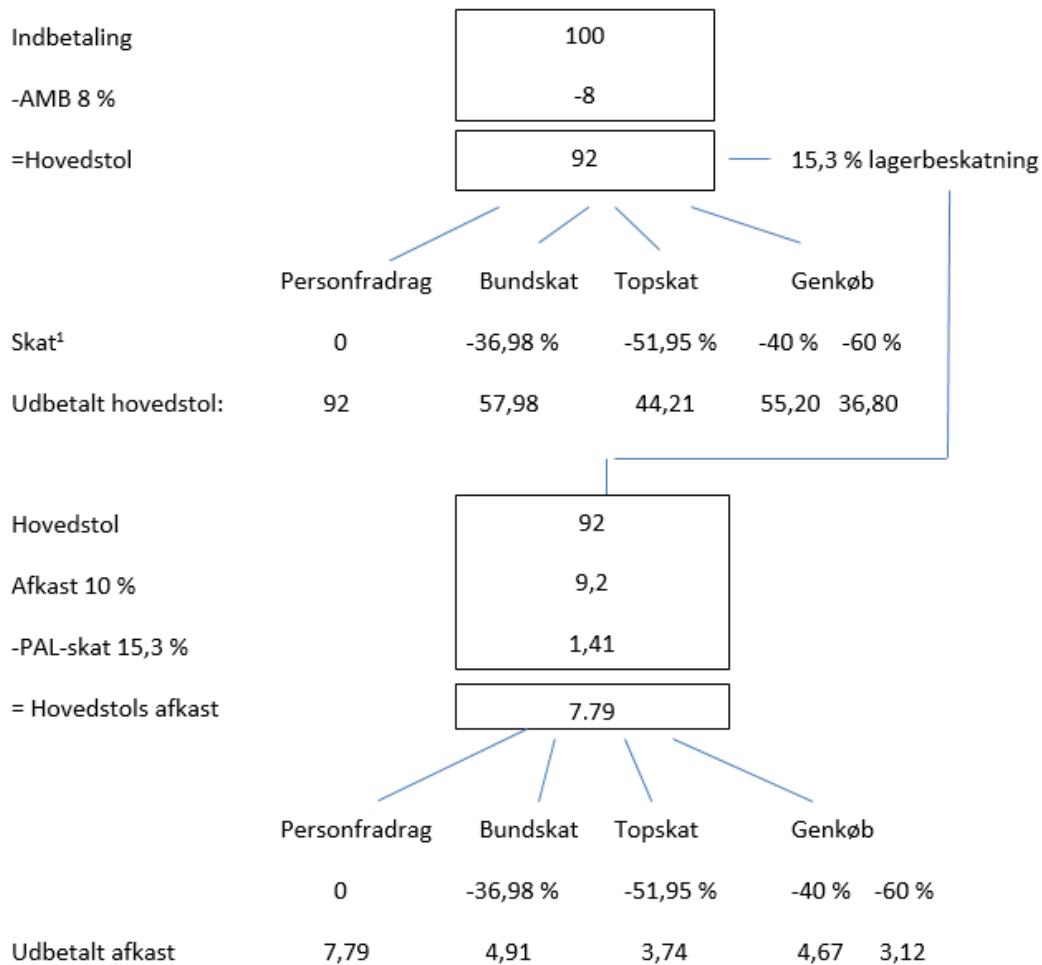
8. Sammenfatning af de fire skattemiljøer der anvendes i analysen

For at give en ide om hvordan de ovenfor beskrevne skattemiljøer virker rent skattemæssigt på en så enkelt måde som mulig, så vil jeg nedenfor vise hvorledes 100 kr. i indbetaling/indtjening i hhv. Pensions-, Frie midler-, Virksomhedsordningen-og Selskabsmiljøet både afkastbeskattes samt beskattes, fra indbetaling til udbetaling. Der betales ikke kirkeskat.

8.1. Frie midler

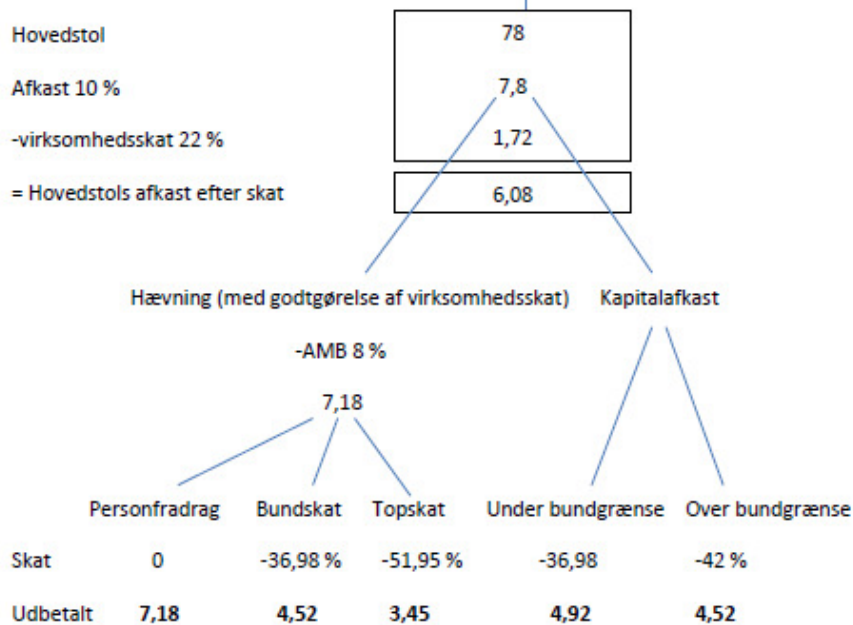
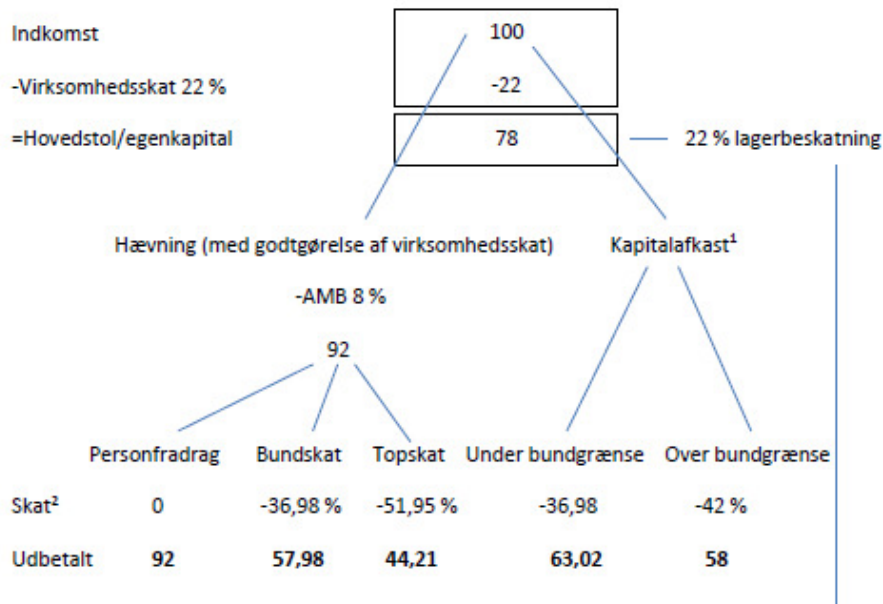

8.2. Pension

¹ Der regnes ikke med kirkeskat, samt værdi af evt. rentefradrag.

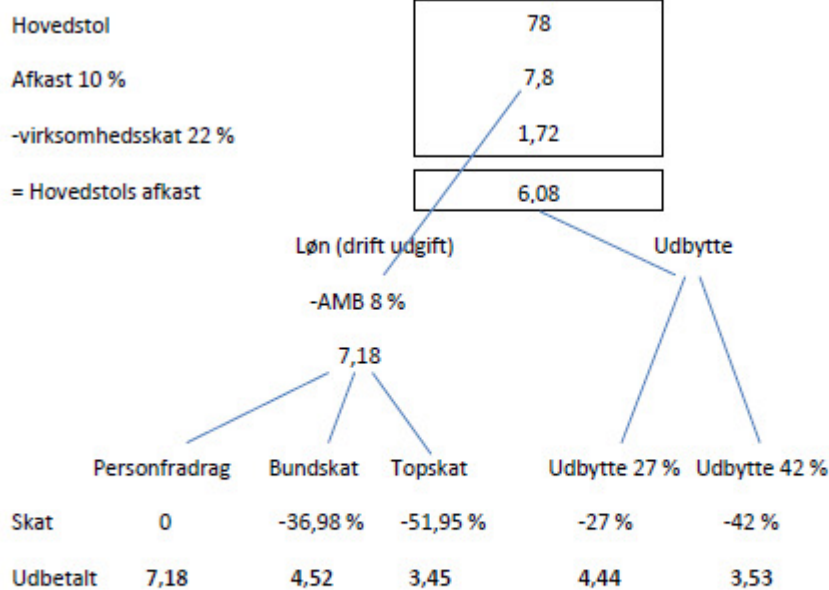
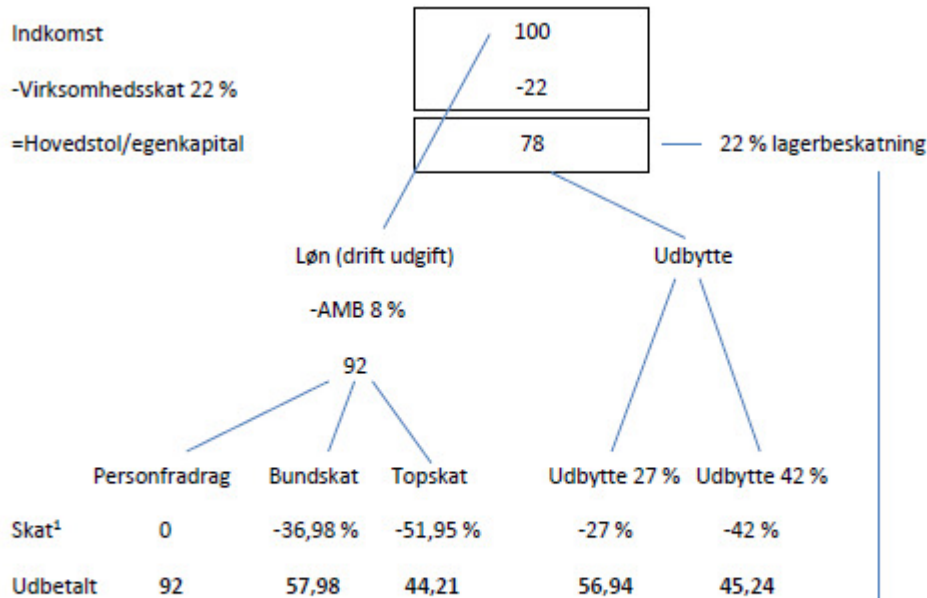
8.3. Virksomhedsordningen

¹ Der afgrænses for fradragsværdi af renteudgifter.

² Der regnes ikke med kirkeskat, samt værdi af evt. rentefradrag.

8.4. Selskab

¹ Der regnes ikke med kirkeskat, samt værdi af evt. rentefradrag.

8.5. Omsætningshastigheden

Når der skal laves komparative beregninger, så er det vigtigt, at tage højde for omsætningshastigheden af de realisations beskattede værdipapirer, som der investeres i for frie midler. En lav omsætningshastighed betyder en større hovedstol til forrentning, mens en høj omsætningshastighed betyder en mindre hovedstol til forrentning. En omsætningshastighed på 20 % betyder med andre ord, at der realiseres/sælges 20 % af realisationsbeskattede værdipapirer, som betyder, at der beregnes skat af værdistigningen på disse. (forskellen mellem købs- og salgskurs), som selvfølgelig skal afregnes.

Jeg har derfor i forbindelse med analysen, udarbejdet et regneark, som kan håndtere disse miljøer, og ud fra ønskede forudsætninger om skatteværdi af indbetalinger/indtjening, forrentning samt omsætningshastighed og progressionsgrænser, og grænser for personfradrag, bundskat og topskat, vil jeg nedenfor forsøge at analysere mig frem til, hvorledes ægtefæller der sparere op til deres 3. alder, opnår det bedste mulige afkast af deres indtægter, samt komme med et bud på hvilken model, der giver det bedste resultat i kroner og øre, ved hjælp af de beskrevne muligheder, der foreligger i de ovenfor beskrevne afsnit. Som tillæg til de komparative beregninger, vil jeg også trække nogle enkeltstående situationer ud, som der vil blive analyseret på individuelt.

8.6. Sammenfatning de fire skattemiljøer

Når vi kigger på de ovenfor beskrevne skattemiljøer, så er der ingen tvivl om, at skattebegünstigede pensionsordninger, med den lave afkastbeskatning på 15,3 % er gunstig i forhold til de øvrige skattemiljøer. Hertil kan så lægges, at hovedstolen på en pensionsordning med fuld fradragsret for indbetalingen har en væsentlig større hovedstol end alternativt, som for lønmodtagere er opsparing i frie midler, og for selvstændige, opsparing i deres virksomhed drevet i personligt- og/eller selskabsregi. Samtidig opnås også en udskydelse af skatten, som kan betyde en yderligere besparelse på forskellen mellem fradragsværdien for det indbetalte beløb og skatten af det beløb der udbetales.

Denne effekt kan også opnås ved virksomhed drevet efter reglerne i VSL eller SEL, men som beskrevet, så stilles der krav til, at der fortsat drives erhvervsmæssig virksomhed eller, at der er drift der kan retfærdiggøre en løn. Denne udfordring har man ikke ved en pension, som herudover har en højere hovedstol til forrentning og lavere skat af afkastet.

Men det åbner også op for et andet spørgsmål, hvad nu hvis den livsvarige livrente benyttes til andet end bare en pensionsopsparing af både lønmodtagere og selvstændige, og hvad nu hvis, man som lønmodtager eller selvstændig benytter ovenstående regler som beskrevet i de ovenstående kapitler. Kan man da derigennem spare penge både i form af skat og sociale ydelser man umiddelbart ikke var berettiget til?

Som udgangspunkt og på baggrund af konklusionerne i ovenstående afsnit, kan den livsvarige livrente blive en vigtig brik i mange situationer, for i min optik, så kan denne i den grad anvendes som et skatteoptimeringsværktøj, samt et værktøj til, som beskrevet ovenfor, at opnå en højere folkepension. Dette endda udover muligheden, som ligger i en udskydelse af topbeskattede midler til en bundbeskatning når pensionsalderen nås, samt den lave afkastbeskatning på 15,3 % af en høj hovedstol.

Hvis vi kigger på den livsvarige livrente, som er beskrevet ovenfor i afsnit 6.1.6., så er det muligt for lønmodtagere og kapitalejere, der kan trække en løn fra deres selskab, at indbetale, uden loft, på en sådan ordning, for selvstændigt erhvervsdrivende efter PSL og VSL, er det muligt at indsætte op til 30 % af overskuddet.

Dette giver en mulighed for, at benytte denne ordning som opsparing, på trods af, at man måske ikke ønsker, at beholde denne til den kan udbetales efter de pågældende regler, men i stedet genkøbe afkastet eller måske endda hele ordningen mod den nævnte afgift på 60 %. Herudover ligger der som beskrevet ovenfor, yderligere den mulighed, for personer i et ansættelsesforhold eller kapitalejere der udbetaler en løn til sig selv, at disse har mulighed for, efter de har nået pensionsudbetalingsalderen, at indbetale på en livsvarig livrente, med fradrag i topskatten, og ved et genkøb af værdien, såfremt denne ligger under beløbsgrænsen nævnt i PBL § 29 stk. 3 og pensionsalderen er opnået, så kan denne udbetales med 40 % afgift. Dette giver en skattebesparelse på 11,95 % ved indbetalte beløb der skulle have været beskattet med en skat på 51,95 % for beløb over grænsen for topskat på 479.600 kr. efter AMB. Det betyder samtidig, at indtægten nu er blevet afgiftspligtig, og det vil med andre ord sige, at denne indkomst som, hvis den ikke var blevet indsat på en

livsvarig livrente og efterfølgende genkøbt, så ville hele indkomsten have indgået i beregningsgrundlaget for folkepensionens grundbeløb og tillæg. Livrenten giver altså gennem § 29 stk. 3 lønmodtagere og kapitalejere der trækker en løn, og som har opnået pensionsalderen mulighed for, at "omdanne" skattepligtig indkomst, som er progressivt beskattet, til en afgift der er proportional beskattet.

For at give et overblik over hvilke konsekvenser de regler, der er beskrevet i de ovenstående kapitler har for den endelige skat, samt hvad evt. udbetalte sociale ydelser lander på kroner og øremæssigt, så vil jeg nedenfor gennemgå en række komparative eksempler, som netop understreger, hvor vigtigt det er, at planlægge sin opsparings- og udbetalingsstrategi i rigtig god tid, samt hvor vigtigt det er, at have et indgående kendskab til den jungle af regler, der styrer hvorledes vi i Danmark beskatter indtægter, lemper skatter, begunstiger en række skattemiljøer og udbetaler sociale ydelser, da der ved den korrekte og rettidige aggeren og planlægning kan spares mange penge.

9. Den optimale løsning

For at kunne drage en konklusion på, hvem der med de skattebegünstigede opsparingsformer der er til rådighed, kan få det højeste økonomiske udbytte, så vil jeg nedenfor beskrive fire sammenlignelige situationer akkompagneret af en lille forhistorie.

På Tandlægehøjskolen i København går 6 studerende. 3 kvinder: Agnes, Bodil og Cecilie. 3 mænd: Asger, Bent og Christoffer. Disse 6 studerende danner 3 kærestepar. Lige inden de afslutter deres studie i en alder af 30 år, bliver alle 3 par gift.

Efter endt studie får ægteparret Agnes og Asger, en ansættelse i en større tandlægevirksomhed, med en årlig brutto lønindtægt på 750.000 kr. årligt pr. person.

Ægteparret Bodil og Bent vælger, at starte deres egen tandlægevirksomhed, som de driver i virksomhedsskatteordningen, deres samlede resultat af virksomheden før skat er på 1.500.000 kr. årligt.

Ægteparret Cecilie og Christoffer vælger ligeledes, den selvstændige vej, men vælger i stedet, at drive deres virksomhed i selskabsform. Deres resultat før skat er ligeledes på 1.500.000 kr. årligt.

9.1. Forudsætninger

Der afrundes i resultatet af forholdet lønmodtager, virksomhedsordningen og selskab til nærmeste 1.000 kr.

Folkepensionsalderen for personerne er 68 år⁶⁵

Beregningen foretages indtil 82 år jf. nuværende gennemsnitslevealder i Danmark.⁶⁶

Alle par vælger, at indstille karrieren som tandlæger ved 68 år.

Samme indtægt oppebæres i hele perioden frem til 68 år.

Alle par har i deres bank, fra et tidligere studiejob, en arbejdsgiver administreret ratepension, der er oprettet før den 1. maj 2007, saldo 10.000 kr.

Samlet behov i hele perioden er på 479.600 kr. pr. person før skat, svarende til 315.842 kr.. kr. efter skat i alt 631.685 kr. for begge.

Årlig overskudslivilditet brutto: 228.695 kr. pr person før skat og AMB.

Alle ægtepar bor til leje og har ingen gæld.

Der beregnes ikke kirkeskat.

Beskatning under grænsen for topskat (479.600): 36,98 %

Beskatning over grænsen for topskat (479.600): 51,95 %

Bundfradrag i positiv nettokapitalindkomst i topskattegrundlag: 42.800 kr.

⁶⁵ Jf. Lov om Social Pension § 1 a.

⁶⁶ Danmarks Statistik.

Progressionsgrænse for aktieindkomst 27 % / 42 %: 51.700 kr.

Al overskudslikviditet geninvesteres.

Alle indbetalinger/overskudslikviditet i frie midler, pension, virksomhedsordningen og selskab, har en allokering med 50 % aktier og 50 % obligationer.

Forrentning af opsparede midler er for aktier 5 %, og obligationer 2 % der regnes ikke med inflation.

9.1.1. Agnes og Asger (Lønmodtagere) opsparing i frie midler

Perioden 30 til 68 år. (38 år):

Ægteparret vælger, at investere deres overskudslikviditet i 50 % aktier og 50 % obligationer. Aktierne omsættes med 20 % årligt, det vil sige, at depotet er vendt/realiseret over en 5 årig periode, dette incl. evt. udbytter fra aktierne.

Afkastet fra obligationerne beskattes årligt, dvs. her regnes med en omsætningshastighed på 100 %.

Opsparing efter skat for den del der er allokeret i aktier for parret ved 68 år: 7.786.000 kr.

Opsparing efter skat for den del der er allokeret i obligationer for parret ved 68 år: 4.543.000 kr.

Samlet opsparing ved 68 år efter skat: 12.330.000 kr.

Perioden 68 til 82 år. (14 år):

Ved 68 år kan parret få folkepension. Folkepensionen består som beskrevet ovenfor af både et grundbeløb og et tillæg. Der opnås fuldt grundbeløb i hele perioden for begge, tillægget er indkomstafhængigt, men vil på grund af parrets løbende indkomst fra obligationsafkast samt realiseret aktieafkast som beløber sig til 169.000 kr. det første år, blive udbetalt næsten uden fradrag det vil sige, at tillægget første år vil blive reduceret med 4.300 kr. pr. person.

Indtægt fra folkepension årligt: 217.000 kr. før skat, svarende til 170.000 kr. efter skat, heri medregnet skatteværdi af personfradrag. Det vil sige at parret mangler 461.000 kr. årligt efter skat.

Dette betyder, at de er nødt til, at trække på deres opsparing for, at dække deres likviditets underskud.

Dette scenarie giver en samlet værdi ved 82 år efter skat på: **9.194.000 kr.**

9.1.2. Agnes og Asger (Lønmodtagere) Opsparing i frie midler og skattebegunstigede pensionsordninger

Perioden 30 til 68 år. (38 år):

Hvis Agnes og Asger vælger, at indbetale deres overskudslikviditet på skattebegunstigede pensionsordninger, herunder Aldersopsparing, Ratepension og Livsvarig livrente.

Der kan på aldersopsparingen indsættes 29.600 kr. Beløbet er efter skat, hvorfor det svare til en brutto indbetaling på 66.953 kr. Der indbetales dette beløb for både Agnes og Asger i hele perioden.

Værdi efter skat ved 68 år pr. aldersopsparring: ca. 2.092.000 kr. i alt for begge pensioner: 4.184.000 kr.

Der kan på ratepensionen indsættes 53.500 kr. Beløbet er brutto men efter AMB. Der indbetales dette beløb for både Agnes og Asger i hele perioden.

Værdi før indkomstskat ved 68 år pr. ratepension: 3.781.000 kr. i alt for begge pensioner: 7.562.000 kr.

Hver ratepension har en løbende ydelse over 14 år på 333.906 kr. årligt pr. person.

Det resterende beløb brutto rådighedsbeløb på 207.000 indbetales på en livsvarig livrente via deres arbejdsgiver, der indsættes for dem hver 104.000 før AMB. Livrenten etableres med depotsikring men uden garanti og ægtefælledækning.

Livrenterne har hver især en værdi før skat ved 68 år på: 6.735.000 kr. i alt for begge pensioner: 13.471.000 kr.

Livsvarig udbetaling ved 68 år før skat: 502.000 kr. årligt⁶⁷ pr. person.

Perioden 68 til 82 år. (14 år):

Ved 68 år kan parret få folkepension. Folkepensionen består som beskrevet ovenfor, af både et grundbeløb og et tillæg. Der opnås fuldt grundbeløb i hele perioden for begge, tillægget er indkomstafhængigt, men vil på grund parrets løbende indkomst fra pensionsudbetalingerne blive reduceret til 0 kr.

Indtægt fra folkepension årligt: 148.000 kr. før skat, samt løbende indtægt fra ratepensionerne og de livsvarige livrenter er 837.000 kr. årligt til hver, samlet 1.969.000 kr. årligt incl. folkepension, dette svare til netto 564.000 kr. udbetalt til hver, samlet set giver det 1.127.000 kr. efter skat.

Dette giver et årligt overskud hvert år på 496.000. kr. efter skat. Herfra indbetales der 29.600 kr. til hver af deres aldersopsparinger frem til 78 år. Dette giver et overskud årligt på 436.000 kr. frem til 78 år og 496.000 frem til 82 år, der spares op som frie midler. Dette giver en opsparing i frie midler ved 82 år på 7.006.000 kr.

Værdi på hver af deres aldersopsparinger ved 78 år på 3.150.000 kr. samlet 6.301.000 kr. Ved 78 år placeres disse som frie midler hvilket giver en værdi efter skat ved 82 år på 7.081.000 kr.

Samlet værdi ved 82 år efter skat: **14.087.000 kr.**

9.1.3. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 i perioden 60 til 68 år (lønmodtagere)

Hvis Agnes og Asger fra 60 til 68 år i stedet for at, indbetale til pension som ovenfor, lader hele deres overskudslikviditet indbetale på en livsvarig livrente via arbejdsgiver, og årligt genkøber værdien jf. PBL § 29 stk. 3, så vil de over en periode på 8 år. kunne få deres topskattede del af deres indkomst ud mod en afgift på 40 %, i stedet for en skat på 51,95 %. Når livrenterne løbende genkøbes, indbetales det som er muligt af overskuddet på en aldersopsparring, og resten på et frit depot (frie midler).

For ikke at få problemer med pensionsudbetalingsalderen som pt. er 63 år for Agnes og Asger, når de i perioden fra 60 til 63 år skal genkøbe deres livrente jf. PBL § 29 stk. 3, så skal vi have bragt deres gamle ratepension fra banken i spil. Jf. PBL § 41 er det som beskrevet i afsnit 7.2.2. muligt, at foretage en deloverførsel jf. PBL § 41 stk. 1 og jf. PBL § 42 A er det i

⁶⁷ Tilbudsberregning Letpension investeringsprofil D 40 % høj risiko 60 % lav risiko.

forbindelse med deloverførslen muligt, at bevare den oprindelige tegningsdato, samtidig er det jf. PBL § 41 stk. 1 nr. 2 muligt, at overføre denne til en livsvarig livrente, som gerne må være nyetableret til formålet jf. den juridiske vejledning kapitel C.A.10.2.8.2. Der deloverføres der successivt, til forsikringsselskabet fra den oprindelige ratepension, som var oprettet før 1.5.2007 således, at når en livrente er genkøbt, så etableres der efterfølgende en ny, som der så foretages indbetalinger på. Dette gøres 3-4 gange, indtil det ikke længere er nødvendigt, at benytte sig af en ordning med en oprindelig pensionsudbetalingsalder på 60 år.

Ovenstående vil sikre parret, at de ikke kommer til, at betale topskat af de midler de i 8 år lader "løbe igennem" en livsvarig livrente, som genkøbes jf. PBL § 29 stk. 3. Det betyder, at der ville kunne spares 29.727 kr. årligt pr. person svarende til 59.455 kr. årligt. samlet set betyder det, at der vil kunne lægges **476.000 kr.** (ikke forrentet) til den samlede værdi ved 82 år.

Dette eksempel kan bruges til sammenligning med en hvilken som helst person i et ansættelsesforhold, der måtte betale topskat efter denne person er fyldt 60 år. Der er ifølge min analyse af PBL § 29 stk. 3 ingen grænser for hvor meget der kan indbetales på disse livrenter, så længe man sørger for, at genkøbe inden ydelsen når 9.700 kr. årligt (2010), efterfølgende oprettes så en ny, som så kan indbetales på, til denne også når en ydelse der nærmer sig bundgrænsen på de 9.700 kr. (2010). På denne måde, vil det være muligt, at undgå at betale topskat, uanset ens indtægt. Besparelsen vil være på 11,95 % af indbetalingerne. Der kan dog være omkostninger forbundet med, at oprette en livsvarig livrente, som selvfølgelig skal trækkes fra besparelsen.

9.1.4. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 i perioden 68 og frem (lønmodtagere)

Såfremt en lønmodtager ved folkepensionsalderen fortsat er i arbejde, og måtte have en indtægt så kan det være interessant, at kigge på et eksempel, hvor det ved brug af indbetaling på livsvarig livrente og genkøb jf. PBL § 29 stk. 3, kan lade sig gøre, at få fuldt tillæg til folkepensionen, mod ikke at få noget tillæg, såfremt modellen ikke anvendes.

Det forudsættes, at det drejer sig om et ægtepar, som begge har samme alder og indtægt som ligger på 316.000 kr. efter AMB. Begge foretager øvelsen.

Der indbetales 202.173 kr. incl. AMB på livsvarig livrente, som genkøbes jf. PBL § 29 stk. 3. Der udbetales en løn på 130.000 kr. efter AMB, men før skat, da dette beløb bestående af 60.000 kr. fradrag for løn, samt halvdelen af bundfradraget for ægtefæller svarende til 70.000 kr. per person, ikke indgår i beregningsgrundlaget for folkepensionens tillæg.

Fuld folkepension incl. tillæg 112.596 kr.

Resultat ved eksempel 1: 279.740 kr. udbetalt pr. person.

Resultat ved eksempel 1 uden indbetaling og genkøb jf. § 29 stk. 3.: 259.954 kr. pr. person.

Besparelsen består i, at der bliver udbetalt fuldt tillæg, dog fortabes forskellen på de 40 % afgift, der afløser indkomstbeskatningen på 37,68 % for den del, der indbetales på livrenten og genkøbes jf. PBL § 29 stk. 3. Der opnås altså en samlet gevinst på **19.785 kr.** årligt efter skat pr. person.

Ved en løn der ligger over grænsen for topskat, vil den del der indbetales på en livsvarig livrente og genkøbes jf. PBL § 29 stk. 3 indeholde en besparelse som nævnt ovenfor på ekstra 11.95 %. Det som dog er interessant er, at ud over besparelsen, så kan en person eller et ægtepar/samlevende opnå, at få udbetalt fuld folkepension bestående af både grundbeløb og tillæg, uanset størrelsen af deres løn.

Eksempel ved en løn på 1.000.000 kr. personen er gift:

Uden anvendelse af PBL § 29 stk. 3, almindelig indkomstskat og ingen folkepension: 532.000 kr. efter skat.

Med løbende indbetaling på livsvarig livrente og genkøb efter PBL § 29 stk. 3, løn herefter 60.000 kr. efter AMB og fuld folkepension bestående af tillæg og grundbeløb: 641.000 kr.

Det vil altså sige, at én person med en løn på 1.000.000 kr., årligt kan spare **109.000 kr.** efter skat i form af skattebesparelse og folkepension.

9.1.5. Anvendelse af PBL § 29 stk. 1 i perioden 30 til 68 år (lønmodtagere)

Hvis vi kigger på situationen, hvor Agnes og Asger ikke anvender skattebegünstigede pensionsordninger til opsparing af overskudslikviditet, men i stedet sparer pengene op som frie midler, så kunne det være interessant, at lave en anden komparativ beregning, hvor hele overskudslikviditeten i stedet indbetales på en arbejdsgiveradministreret pensionsordning i form af en livsvarig livrente. Dette eksempel kan med andre ord illustrere hvorledes, man på denne måde kan anvende den livsvarige livrente som placeringsalternativ som beskrevet ovenfor i afsnit 7.1.

Udgangspunktet er fortsat det samme som i eksemplet i afsnit 9.1.1.

Hvis depotet har en omsætningshastighed på 100 % og et afkast på 3,5 % så vil de to modeller krydse hinanden med pensionsdepotet som den bedste løsning i år 25. Det vil sige når de når en alder på 55 år.

Hvis depotet i stedet har et afkast på 7 % så vil de to modeller allerede krydse hinanden i år 13, altså ved 43 år, hvor pensionsdepotet igen vil være den bedste løsning.

Omvendt hvis vi nedsætter omsætningshastigheden til 20 %, så vil eksemplet med et afkast på 3,5 % betyde, at de to modeller ikke vil krydse hinanden, og at depotet med de frie midler vil ligge 2 % bedre end pensionsdepotet efter skat ved 68 år. Omvendt vil modellen med et afkast på 7 % betyde, at de to modeller krydse hinanden ved år 21, altså når de når en alder på 51 år.

Ovenstående eksempel er hvor hele hovedstolen, det vil sige afkast + indbetaling, udbetales mod 60 % afgift. Der er mulighed for, at opnå et bedre resultat for indbetalingerne på den livsvarige livrente, hvis det udelukkende er afkastet der genkøbes, og man lader indbetalingerne stå til man opnår pensionsalderen, hvor indestående, kan udbetales mod alm. indkomstskat (37,68 % / 51,95 %).

Når man skal konkludere på, om det kan svare sig, at anvende en livsvarig livrente med helt eller delvist genkøb jf. PBL § 29 stk. 1, så betyder ens investeringsstrategi, samt horisont enormt meget, da en kort horisont giver et godt resultat ved placering i frie midler, mens en lang horisont samt et højere forventet afkast, giver et bedre resultat ved at anvende pensionsløsningen. Hertil skal så lægges om man ønsker en aktiv eller mere passiv strategi, som kommer til udtryk i omsætningshastigheden.

9.1.6. Sammenfatning (lønmodtagere)

Det kan altså ud fra ovenstående beregninger konkluderes, at det i den grad kan betale sig for lønmodtagere, at spare deres overskudslikviditet op på skattebegünstigede pensionsordninger, på trods af at man mister folkepensionens tillæg. Samtidig viser ovenstående også, at der tilsyneladende er et hul i vores lovgivning gennem PBL § 29 stk. 3 vedr. genkøb, samt SOCP §§ 27 og 29, som der regulerer hvad der indgår i beregningsgrundlaget for folkepensionens grundbeløb og tillæg, da det som beskrevet, er muligt, at opnå fuldt tillæg til folkepensionen, samt evt. grundbeløb, afhængigt af ens arbejdsindtægt, på trods af, at man ikke var berettiget til dette. Herudover opnås også en yderligere skattebesparelse, ved brug af samme metode på 11,95 %.

9.2. Bodil og Bent (Virksomhedsordningen)

Perioden 30 til 68 år. (38 år):

Ægteparret Bodil og Bent vælger, at lade hvad der svare til deres overskudslikviditet spare op i Virksomhedsskatteordningen, som drives som et ægtefælleinteressentskab, det vil sige, at de har hver deres virksomhedsordning. Ægteparret placerer de opsparede midler på en § 53 A ordning gennem et forsikringsselskab således, at de opnår samme muligheder for afkast som de øvrige par.

Ved 68 år, vil de hver især have et opsparet overskud på 12.442.000 kr. efter virksomhedsskat.

Samlet for begge i alt 24.885.000 kr.

Der er i beregningen ikke taget højde for kapitalafkastet, som ville have haft den betydning, at der havde været behov for, at hæve marginalt mindre, da denne del kun beskattes med kapitalindkomst, hvorfor parrets behov for hævnings har været lidt mindre i perioden.

Perioden 68 til 82 år. (14 år):

Ved 68 år kan parret få folkepension. Folkepensionen består, som beskrevet ovenfor af både et grundbeløb og et tillæg. Der opnås ikke fuldt grundbeløb da parret vil have en indtægt fra deres hævnings der overstiger bundgrænsen for arbejdsindtægt på 316.000 kr. Det betyder dette reduceres til 36.240 kr. årligt i hele perioden for begge, tillægget er indkomstafhængigt, men vil på grund af parrets løbende indkomst fra virksomhedsordningen bliver reduceret til 0 kr.

Det forudsættes, at parret fortsat driver erhvervsmæssig virksomhed i en eller anden form. Det vil sige, at parret hver i sær skal hæve ca. 480.000 kr. årligt fra deres virksomhedsordning.

Dette giver en værdi på 10.096.141 kr. før skat, på hver deres virksomhedsordning ved 82 år. Efter skat, svare dette til 6.021.486. pr. person i alt 12.043.000 kr. (de er beregnet skat af indestående, som var virksomhedsordningen ophørt).

Kapitalafkastet har dog også en værdi, som kan beregnes til en besparelse på i snit ca. 9.000 kr. årligt pr. person. Samlet 252.000 kr. som kan lægges til de 12.043.000 kr.

Resultat efter kapitalafkast og et marginalt højere folkepensionsgrundbeløb på i alt 47.000 kr. efter skat i alt for begge personer, da kapitalafkastet ikke indgår i beregningsgrundlaget. Resultat i alt ved 82 år. **12.342.000 kr.**

Såfremt konto for opsparet overskud kan udbetales til en lavere skat, så vil resultatet selvfølgelig være bedre. Lad os antage, at det kunne beskattes med en bundskat så ville resultatet se en del anderledes ud, og betyde, at det ville være mere fordelagtigt, at spare op i virksomhedsordningen end i frie midler. Dog vil det under samme forudsætninger ikke være bedre end, at benytte de skattebegunstigede pensionsordninger da de alt andet lige beskattes lempeligere af afkastet, samt det faktum at hovedstolen efter indbetaling på enten ratepension/ og eller livsvarig livrente er større end ved opsparing i virksomhedsordningen. Det skal dog noteres, at der i sammenligningen anvendes en 100 % livsbetinget livrente, som ikke yder nogen sikkerhed for opsparingen i tilfælde af, at

opsparerer dø, efter livrenten er startet udbetaling. Som nævnt i beskrivelsen af den livsvarig livrente så koster en garanti for ydelsen i x antal år op mod 10 % af værdien, hvorfor dette i en sådan situation vil gøre denne løsning en anelse bedre.

9.2.1. Bodil og Bent (Virksomhedsordningen) Med indbetaling iht. 30 % ordningen

Ved brug af reglerne for 30 % ordningen for selvstændige, så har Bodil og Bent under ovenstående forudsætninger, mulighed for, at opnå samme resultat som lønmodtagere der indbetaler på skattebegunstigede pensionsordninger. De er dog begrænset af kun, at kunne betale 30 % af overskuddet ind på sådanne ordninger, men i denne situation svare dette dog stort set også til det Agnes og Asger indbetaler. Det betyder i den situation, hvor et tilsvarende beløb ikke kan indsættes på pension iht. 30 % reglen, at evt. overskydende likviditet, skal spares op i virksomhedsordningen. Dette giver under disse forudsætninger et lidt ringere resultat, da der reelt spars 78 kr. op af hver 100 kr. i indtægt, afkastet af disse beskattes som beskrevet løbede med 22 % virksomhedsskat. Dog vil der i nedsparringsperioden være en større fleksibilitet, da midlerne opsparet i ordningen kan hæves på én gang, hvis dette ønskes. Denne mulighed er kun til stede på aldersopsparingen, hvorimod midlerne på ratepensionen er bundet i min. 10 år, som er den korteste periode denne kan udbetales over, og på livrenten, er de reelt bundet helt indtil man oplever, at blive lige så gammel som gennemsnittet. Omvendt er der som beskrevet et krav til, at der drives erhvervsmæssig virksomhed, da et ikke opfyldt krav betyder, at indestående på opsparet overskud med tillæg af betalt virksomhedsskat medregnes den personlige indkomst i ophørsåret. Ved at have benyttet de skattebegunstige pensionsordninger, undgås en "en brandbeskatning" i denne situation af netop dette beløb der måtte være indsat på pensionsordningerne.

Det at der allokeres en del af midlerne fra virksomhedsordningen over på pensioner er udover det lempeligere beskattede afkast miljø, også en fordel i forhold til folkepensionens grundbeløb, da hævningsgrænsen for modregning i folkepensionens grundbeløb på 316.000 kr. efter AMB. Herved kan man ved opsparing i begge miljøer, eller i pensionsmiljøet alene sikre, at der ikke sker modregning i folkepensionens grundbeløb, og samtidig sikre behovet for likviditet i pensionstilværelsen.

9.2.2. Ophørspension (selvstændigt erhvervsdrivende)

Det er for selvstændigt erhvervsdrivende muligt, at anvende reglerne for ophørspension beskrevet i afsnit 6.1.7. Ved brug af denne model, så vil en del af en avance ved afståelse af virksomheden, kunne indbetales på en ophørspension jf. PBL § 15 A. Fordelen ligger her i en fortsat udskydelse af skatten og nu til den lave pensionsafkastskat. Dette giver en besparelse på op til 15 % af indskuddets størrelse såfremt denne kan udbetales til en skat under topskattegrænsen. Herudover vil der være den gevinst der ligger i, at lade indskuddet stå på en pension i form af større hovedstol og lavere afkast skat. Dette til sammenligning med opsparing i frie midler, eller opsparing i virksomhedsordningen, hvis og såfremt der fortsat drives erhverv efter afståelsen.

9.2.3. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 (selvstændigt erhvervsdrivende) Skattefri virksomhedsomdannelse

Selvstændige der driver virksomhed efter reglerne i VSL, har ikke mulighed for, at benytte modellen, hvor løn indbetales på en livsvarig livrente og genkøbes efter reglerne i PBL § 29 stk. 3, da en pensionsordning oprettet af en selvstændig er en privat ordning. Derfor kan det overvejes, om der skal laves en skattefri virksomhedsomdannelse, på denne måde vil den selvstændige nu være kapitalejer og ved en drift i selskabet der retfærdiggøre en løn, vil der netop kunne indbetales på denne ordning, og den ovennævnte besparelse vil kunne opnås, både i form af folkepension, men også i form af skattebesparelsen på de nævnte 11.95 %. Samtidig opnår den selvstændige mulighed for, at kunne placere selskabskapitalen mere

fleksibelt i værdipapirer, samt muligheden for at tilrettelægge indkomsten mellem udbytte og løn.

9.2.4. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 (selvstændigt erhvervsdrivende) Lønftaler mellem ægtefæller/medhjælpende ægtefælle

Hvis den ene ægtefælle er ansat i den virksomhed der drives efter reglerne i VSL af den anden ægtefælle, vil der være mulighed for, at den ægtefælle der er ansat kan anvende de beskrevne regler vedr. PBL § 29 stk. 3. Dette giver mulighed for, at opnå op til halvdelen af den besparelse som to lønmodtagere har ved, at benytte selv samme regler. Dette dog med undtagelse af tillægget, da dette beregnes ud fra parrets samlede indkomst. Denne model er dog under forudsætning af, at arbejdet der udføres retfærdigøre lønnen. Muligheden for anvendelse af reglerne i § 29 stk. 3 gælder ikke ægtefæller der beskattes efter reglerne om medhjælpende ægtefælle, da denne også anses for værende selvstændigt erhvervsdrivende.

9.2.5. Flytning af virksomhed mellem ægtefæller (Virksomhedsordningen)

Flytning af en virksomhed mellem ægtefæller, kan på baggrund af reglerne beskrevet i afsnit 3.5.5. også anvendes i en nedsparringssituation. Lad os antage, at en ægtefælle efter pensionering driver en udlejningsejendom i virksomhedsordningen, denne selvstændige erhvervsdrivende har i gennem tiden sparet en større pensionsformue op på skattebegünstiget pensionsordninger med løbene udbetaling, som gør, at han kommer til, at betale topskat af de hævnings han i fremtiden foretager fra virksomhedsordningen. Hans ægtefælle, har ingen synderlige pensionsordninger og eneste indtægt er stort set kun folkepensionens grundbeløb. Hvis de i fremtiden lader hende drive virksomhedsordningen, så kan hun overtage indestående på konto for opsparret overskud, indskudskonto samt mellemregningskonto, og på denne måde vil parret kunne spare skat, svarende til forskellen mellem den topskat han skulle have betalt af hævningserne, og den bundskat som ægtefællen kommer til at betale, når hun i fremtiden foretager hævnings fra ordningen.

9.3. Cecilie og Christoffer (Selskab) uden løn ved pension

Perioden 30 til 68 år. (38 år):

Ægteparret Cecilie og Christoffer vælger, at lade hvad der svare til deres overskudslikviditet spare op i deres selskab, som de ejer 50/50, de står selv som direkte ejere af driftsselskabet.

Ved 68 år, vil de i selskabet have en kapital på 24.885.000 kr. efter virksomhedsskat.

Perioden 68 til 82 år. (14 år):

Ved 68 år kan parret få folkepension. Folkepensionen består som beskrevet ovenfor, af både et grundbeløb og et tillæg. Der kan opnås fuldt grundbeløb, hvis parrets lønindkomst ikke overstiger bundgrænsen for arbejdsindtægt på 316.000 kr.

Det forudsættes, at parret ikke kan retfærdiggøre, at der trækkes mere løn ud end det, i dette tilfælde 75.000 kr. som jf. dommen beskrevet i afsnit 4.3. må være gældende for parret samlet.

Det betyder, at parret opnår folkepensionens fulde grundbeløb på 73.920 kr. årligt, tillægget er indkomstafhængigt, men vil grundet parrets løbende indkomst fra løn og udbytter blive reduceret til 0 kr.

Samlet kapital ved 82 år er på 22.115.000 kr. svarende til **12.827.000 kr.** efter skat.

Resultatet er en anelse bedre end eksemplet, hvor der anvendes Virksomhedsordningen. Forskellen ligger i, at der her opnås, at få det fulde grundbeløb til folkepensionen.

9.3.1. Cecilie og Christoffer (Selskab) med løn ved pension

Hvis parret kan retfærdiggøre en løn på 316.000 kr. efter AMB + udbytte til at dække resten af deres behov, så vil vi opnå et bedre resultat end ovenstående, da udbyttet over 103.400 kr. er hårdere beskattet end alternativet, som i dette tilfælde er løn. Årsagen til, at der kun trækkes løn ud på 316.000 kr. efter AMB er, at dette sikre, at der ikke modregnes i folkepensionen, og da denne modregnes med 30 % brutto svarende til en gevinst på 18,91 kr. efter skat pr. 100 kr., så er det bedre end alternativet som er, at spare forskellen på løn til beskatning i bundskatten med en samlet skat incl. AMB på 42,02 % mod et udbytte over progressionsgrænsen med en samlet skat på 54,76 %, svarende til 12,74 kr. efter skat.

9.3.2. Cecilie og Christoffer (selskab) Med indbetaling på skattebegünstiget pensionsordning

Ved brug af mulighederne for, at indbetale på skattebegünstigede pensionsordninger, så har Cecilie og Christoffer under ovenstående forudsætninger mulighed for, at opnå samme resultat som lønmodtagere der indbetaler på skattebegünstigede pensionsordninger.

9.3.3. Anvendelse af PBL § 29 stk. 3 (selskab)

Cecilie og Christoffer har fuldstændig samme muligheder som lønmodtagere for, at anvende reglerne i PBL § 29 stk. 3, så længe de på baggrund af en reel drift i selskabet kan retfærdiggøre en løn, i dette tilfælde kunne det for eksempel være, hvis de fortsatte deres erhverv som tandlæger efter folkepensionsalderen.

9.3.4. Ophørspension (selskab)

Det er for selvstændige der driver erhverv i selskabsregi muligt, at anvende reglerne for ophørspension. Ved brug af denne model, så vil man med den del af en avance ved afståelse af virksomheden, der kan indbetales på en ophørspension jf. PBL § 15 A få den fordel der ligger i en fortsat udskydelse af skatten, og nu til den lave pensionsafkastskat. Dette giver en besparelse, hvis vi sammenligner med, at ejeren ejede aktierne direkte.

Hvis ejeren i stedet ejede aktierne gennem sit holdingselskab, så kan der ikke foretages indbetaling på en ophørspension, da det er holdingselskabet der reelt ejere aktierne, dog er der heller ikke den store forskel, da et holdingselskab, som beskrevet i afsnit 4.2. ikke er skattepligtig af avancen ved salget af driftsselskabet. Derfor er der her ikke den helt store forskel, ved anvendelse af ophørspensionen, og specielt ikke, hvis personen er topskatteyder på udbetalingstidspunktet, så kan det ligefrem gå hen og blive en dårlig disposition, at foretage indbetalingen på en ophørspension.

9.3.5. Skattefri aktieombytning

Såfremt en virksomhed ejet direkte af en fysisk person skal sælges, og såfremt der er en skattemæssig avance i forbindelse med salget, så kan et alternativ til en ophørspension være, at foretage en skattefri aktieombytning, for på denne måde, at lade et holdingselskab eje aktierne i driftsselskabet, herved opnås en udskydelse af skatten, samt muligheden for, at lade hele afståelsessummen forrente mod en lempelig virksomhedsskat frem for, at have en reduceret sum efter skat, uden en holding konstruktion. Man skal dog som beskrevet være opmærksom på ejertidskravet på 3 år.

10. Konklusion

Som det fremgår af ovenstående beregninger, så er konklusionen, at det bedst kan betale sig at være lønmodtager og benytte skattebegünstigede pensionsordninger til opsparing. Dette ud fra de stillede forudsætninger.

Dog skal der ikke ændres meget på forudsætningerne før resultatet kan blive et andet.

Som det også beskrives gennem opgaven, så har det, at være lønmodtager, kapitalejer eller selvstændigt erhvervsdrivende, hver især både sine forcer og svagheder.

Virksomhedsordningen, er fleksibel i forhold til, at man selv kan styre hvor meget man ønsker at hæve, og det forholdsvis beskedne krav til erhverv, samt fordelene i kapitalafkastet. Dog er det enormt svært, at placere sine midler i noget der giver et nogenlunde afkast, da man som udgangspunkt er begrænset til obligationer, akkumulerende investeringsforeninger, samt indeksfonde⁶⁸. Det kan derfor være svært, at allokere sine investeringer lige så fleksibelt, som man måske ønsker det. Dog ligger der en mulighed som beskrevet gennem PBL § 53 A, men udbuddet af denne løsning er begrænset, herudover er en opsparing i Virksomhedsordningen ved folkepension upraktisk, da hævnings over 316.000 kr. efter AMB modregnes i grundbeløbet.

Det at være kapitalejer, kan på mange måder være en fordel, da fleksibiliteten også her er stor, man har samtidig fuldstændig samme vilkår som lønmodtagere, til at indbetale på pensionsordninger med fuld bortseelsesret. Mulighederne for placering af kapital, er samtidig også helt fri, modsat det at anvende Virksomhedsordningen, og der er god mulighed for, at kombinere udbetalinger fra selskabet i form af udbytte og løn. Det som kan blive en udfordring er dog, at ønsker man at udbetale løn, så kræver det også, at der er udført et stykke arbejde som retfærdiggør den løn. Kravet til erhverv er derfor ret stort, og kan i pensionstilværelsen gøre denne model ret ufleksibel, med mindre den er kombineret med en af de andre modeller.

Lønmodtagere er som udgangspunkt godt stillet, da de har stor mulighed for, at indbetale på skattebegunstige pensionsordninger med fuld bortseelsesret, men de har dog udfordringen ved pensionering i form af manglende fleksibilitet ved udbetaling af deres opsparede midler, når disse for, at opnå et godt resultat, som sagt er placeret på pensioner. Dette også på grund af de begrænsninger, der er for, hvor meget der kan indbetales på de skattebegünstigede pensionsordninger, der indeholder et element af fleksibilitet. Samtidig så kræver det også, at man ved opsparing på livsvarige livrenter bliver mindst lige så gammel som gennemsnittet før man egentlig har en gevinst fra denne. Dette stiller dem på den ene side rigtig godt, men på den anden i en ret låst situation. Samtidig har de, hvis de ønsker fleksibiliteten ved opsparing i frie midler det hårde afkast imod sig, samt den lavere hovedstol af deres opsparede midler til forrentning.

Man kan i min optik derfor ikke helt overordnet sætte to streger under hvad der er bedst, det er altså enormt individuelt, om det er en fordel, at gøre enten det ene eller andet, og det bedste resultat kan egentlig fremkomme ved den korrekte ageren samt kombination af de muligheder der er til stede, alt efter om man er lønmodtager, selvstændig i personligt- eller selskabsregi. Det som dog kan konkluderes er, at rettidig planlægning i forhold til hvordan man ønsker, at leve og honorere sin 3. alder er alfa omega. Hvis man ved det, så er det simpel matematik, som de 4 illustrationer i afsnit 8. også illustrere, at finde ud af, hvor man i en given situation opnår den mest lempelige beskatning, og det bedste resultat af ens opsparing og afkast lige præcis ud fra ens egne forudsætninger, i kombination med de variable, som er beskrevet ovenfor, i form af Folkepension, muligheden for anvendelse af PBL § 29 stk. 3, omsætningshastighed, renters rente effekten i form af størrelsen af hovedstolen, afkastets størrelse osv.

Slutteligt vil jeg inddrage min konklusion fra afsnit 7.2.1., som jeg mener, kan blive lidt af en "game changer" når vi ser på hvem der egentlig ud fra visse forudsætninger, kan opnå den bedste situation ved pension, da denne som beskrevet, for visse indkomstgrupper kan give

⁶⁸ En investeringsforening som kan være aktiebaseret og som følger et givent aktieindeks f.eks. EuroStox50.

enorme besparelser i form af en stærkt nedsat marginalbeskatning for topskatteydere, samt sociale ydelser i form af folkepension, som man ikke havde fået, hvis man ikke havde benyttet sig af denne model og i stedet havde fået sin løn udbetalt mod alm. indkomstskat.

11. Perspektivering

Der er i den danske lovgivning opsat en række værneregler, da systemet uden disse vil resultere i skatteunddragelse. Som jeg ser det, så er der da også et stort behov for netop værneregler, men det er vigtigt, at disse også vedligeholdes og serviceres. Man bør derfor fra politisk side kigge på de udfordringer, der opstår ved brug af livrenten i kombination med PBL § 29 stk. 3.

For det første, så bør man kigge på sammenhængen mellem den regulering der har været jf. PSL § 20 af bundgrænsen på 9.700 kr. årligt (2010) i sammenhæng med, at gennemsnitslevealderen er steget, som betyder, at det efterhånden er ret store opsparinger der kan udbetales mod en lav afgift.

Samtidig så betyder det meget, at man har valgt, at udbetalingen skal være afgiftspligtig i stedet for skattepligtig, da udbetalingen på denne måde ikke indgår i beregningen af folkepensionen. Slutteligt så er den valgte afgift på 40 % ved udbetaling, mod fuldt fradrag ved indbetaling også et problem, da dette som konkluderet ovenfor, giver mulighed for store skattebesparelser. Begge problemer kunne løses, hvis man indførte, at en sådan udbetaling gøres skattepligtig dog med et bundfradrag således, at man ikke beskattes ud over de 40 %, som oprindeligt tiltænkt af den genkøbte værdi svarende til f.eks. 100.000 kr. årligt eller om nødvendigt et bundfradrag på x antal kr. gældende én gang for resten af livet. Bundfradraget skal være et værn mod, at man benytter sig af "livrente karrusellen", da dette sikre, at man ikke kan foretage flere af disse indbetalinger om året. Samtidig så indgår det udbetalte beløb nu i opgørelsen af den skattepligtige indkomst, og er med til at sikre, at ens øvrige indkomst derfor så beskattes hårdere i form af evt. topskat.

På denne måde sikres, at der ikke opnås besparelser ud over det der må anses som rimeligt, hverken i forhold til indkomstskat eller folkepension. For de fleste vil der stadig være en pæn besparelse, da man på pensionstidspunktet ofte ikke betaler topskat længere. De personer som måtte betale topskat, sikres stadig mod et tab, da de vil få udbetalingen ud til samme skat, som den fradragsværdi indbetalingen havde. Herudover vil alle fortsat have haft gavn, af den lave afkastbeskatning i den periode pengene måtte have stået på ordningen.

Som jeg ser det, så er der på baggrund af min analyse fortsat en stor motivationsfaktor i, at få folk til at spare op til pension på skattebegünstigede pensionsordninger. Udfordringen er i min optik, at det i fremtiden hovedsageligt bliver på livsvarige livrenter, da disse godt nok sikre en livsvarig udbetaling, men omvendt også "æder" en stor del af opsparingen i forhold til den ydelse der måtte være til forsikringstageren selv, hvis man ønsker, at sikre opsparingen eller en del af denne i tilfælde af dødsfald. Livrenten er i øvrigt heller ikke specielt fleksibel, da man ikke som ved ratepensionen og aldersopsparingen har mulighed for, at sikre et større indtægtsgrundlag i de først år af ens alderdom, her kunne det være interessant, hvis man fra politisk side, snart fik kigget på en pensionsreform, som egentlig tager udgangspunkt i folks tilbagetrækningsalder opdelt inden for fag, samt forbrugsmønster i den 3. alder. Her kunne det være langt mere fleksibelt for alle, hvis man i stedet ændrede reglerne for ratepensionen, og indførte at indbetalinger over 53.500 kr. (2017) skal indsættes på en ratepension med en udbetalingsperiode på 20 år. På denne måde sikre man også, at man ikke har den store ubekendte, som man har på livrenten, nemlig gennemsnitslevealderen, som ligesom ved analysen af PBL § 29 stk. 3, får samme betydning for de løbende ydelser, på baggrund af en opspareres opsparing på denne livrente, da en stigning i levealderen alt andet lige betyder, at ens årlige ydelser falder, det vil med andre ord igen betyde, at der allokeres yderligere opsparing frem i tiden, hvor de fleste slet ikke har det behov. Lige præcis dette, kan også tale for, at selvstændige om de driver selskab i

personligt eller selskabsregi, i fremtiden foretager en stor del af deres opsparing i netop virksomhedsordningen eller i et selskab, da det alt andet lige giver en langt større fleksibilitet, dette på trods af, at beskattningen af afkastet er en smule hårdere og, at hovedstolen til forrentning samtidig er lavere.

Folkepensionen giver som beskrevet i opgaven ret stor anledning til spekulation og planlægning af ens indkomster når folkepensionsalderen nås, da denne ikke repræsenterer en helt ubetydelig værdi. Som jeg ser det, så bør man, på trods af, at det er en "varm kartoffel" da det jo i folks optik, næsten er gået hen og blevet en folkeret, én gang for alle, få gjort op med denne. For hvem er det der skal have dette supplement til indkomsten, er det den "rige" folkepensionist, der på grund af rettidig planlægning opnår fuld folkepension, eller er det arbejderen der har slidt og slæbt et langt arbejdsliv, for på grund af dårlig planlægning op til pensionen, har fået placeret sin måske mindre opsparing på en måde som nu også giver modregning i netop tillægget til folkepensionen. Man kunne fra politisk side overveje, om man i stedet for, at have en model som er indkomstafhængig, skulle indføre en model, hvor beregningen af folkepensionen også indeholder et element af, at være formueafhængig. Dette dog uden, at medregne friværdi. Her skal en kredit med sikkerhed i en bolig med trækningsret indgå i beregningen således, at man ikke kan spekulere i, at parkere store værdier i "mursten". Jeg mener, at dette vil være en nødvendighed, da man grundet presset for den stadig voksende gruppe af ældre, der i den nærmeste fremtid bliver berettiget til folkepension, mærker et pres på statens finanser. Den gruppe, som hvis, der ikke gøres noget, bliver de store tabere, er gruppen af bl.a. nedslidte arbejdere, som er nød til, at stoppe med at arbejde ved f.eks. 63 år, og som ikke kan få det nødvendige supplement til deres indkomst gennem folkepensionen, før de bliver 68 år eller ældre.

Jeg mener dog også, at reglerne for indbetaling på specielt de fleksible skattebegunstige pensionsordninger, så som ratepension og aldersopsparing, er en vigtig brik, hvis man ønsker, at ændre på reglerne for folkepension, da der helt klart vil være behov for en mere fleksibel udbetaling fra ens pensionsordninger. Hvis disse regler ændres til igen, at være mere lempelige i forhold til, hvor meget man må indbetale årligt, så kunne man måske forestille sig, at dette kunne være et middel til, at gøre kartofflen mindre varm, så den måske kan gå hen og blive en mere "lunken kartoffel".

Det bliver uden tvivl et område, der kommer til, at blive diskuteret i fremtiden, hvorfor det også bliver enormt interessant for alle, at følge nærmere.

Litteraturliste

Bøger:

Skatteretten 1, Jan Pedersen m.fl. Thomson Reuters, 2009
Skatteretten 2, Jan Pedersen m.fl. Karnov, 6. Udgave/1. oplag
Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen m.fl., DJØF, 2013
Sociale Ydelser 2017 Forlaget Forsikring
Susanne Pedersen m.fl. Festskrift til Ole Bjørn "Om virksomhedsbegrebet" af Hanne Søgaard Hansen.

Lovforslag:

L 4 Forslag til Lov om ændring af forskellige skattelove. Fremsat den 27. december 1990.
L 4 C Forslag om ændring af lov om beskatning af pensionsordninger m.v. (Ophævelse af pensionsordninger i utide).
Kommentarerne fra de forskellige politiske skatteordførere ved første behandling den 17. 1. 1991.
17/1 91: 1. beh. af f. t. l. vedr. forskellige skattelove.

Bemærkninger:

Bemærkninger til lovforslag nr. L 4. Fremsat den 27. december 1990.

Betænkninger:

Betænkninger til lovforslag L 4 den 22. februar 1991
Bilag til betænkning over lovforslag L 4 vedr. forskellige skattelove.
Betænkning over forslag til lov om ændring af lov om beskatning af pensionsordninger m.v. (Afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 16. maj 1973).

Cirkulærer:

CIR nr. 129 af 4. Juli 1994.

Artikler:

Artikel den 6.11.2014 virksomhedsordningen – erhvervmæssig virksomhed af Bodil Christensen og Tommy V. Christiansen.
SR-SKAT ONLINE, SR.1998.0356 En praktisk oversigt over pensionsbeskatningsreglerne af Hanne Søgaard Hansen.
FDR2014.4.14 Virksomhedsordningen af Ole Agensen.

Kompendier:

Kompendie om Skatteretlig succession af Ole Aagesen 2012 ajourført 27/3 2014.
Kompendie om skattefri virksomhedsomdannelse af Torben Buur april 2014.
Plancher Erhvervsindkomst Inge Langhave Master i skat Forår 2014.

Faktaark:

Ophørspension Handelsbanken.dk og Danskebank.dk.
Pension for selvstændige Handelsbanken.dk.
Ratepension Handelsbanken.dk.
Aldersopsparring Handelsbanken.dk.
Letsikring af indtægt ved pension handelsbanken.dk.
Pensionsopsparring uden fradragsret (§53A) Handelsbanken.dk.